

Sisekaitseakadeemia
Päästekolledž

Erki Kind
RS000

Operatiivkorrapidaja tööülesannete funktsioonianalüüs ja kirjeldus

Lõputöö

Juhendaja:
Päästeameti
operatiivteenistuse
osakonna juhataja
Mart Haljaste

Tallinn 2004

REFERAAT

KÄESOLEVA TÖÖ MAHT ON 44 LEHEKÜLGE, MIS SISALDAB 14 JOONIST. TÖÖ KOOSNEB NELJAST PEATÜKIST. 1 LISA ON 3. LEHEKÜLJEL. LÕPUTÖÖ KIRJUTAMISEL ON KASUTATUD 13 ALLIKAT. LÕPUTÖÖ ON KIRJUTATUD ARVUTIL KASUTADES MS WORD, SPSS 11.0.

LÕPUTÖÖ ON KIRJUTATUD EESTI KEELES, VÕÖRKEELNE KOKKUVÕTE VENE KEELES.

LÕPUTÖÖ EESMÄRK ON VÄLJA SELGITADA OPERATIIVKORRAPIDAJA TÖÖÜLESANDED JA ROLLID ERINEVATES PÄÄSTETEENISTUSTES NING TEHA ETTEPANEKUD NENDE ÜHTLUSTAMISEKS TEENUSE PARANDAMISE EESMÄRGIL.

OPERATIIVKORRAPIDAJAD, TAVAOLUKORD, PÄÄSTETEENISTUS, HIIUMAA, SAAREMAA, PÄRNUMAA, RAPLAMAA, LÄÄNEMAA, TÖÖKORRALDUS, ERIPÄRA, SOOME, EESTI, KÜSITLUS, TÖÖÜLESANDED, JÄRELDUSED, ETTEPANEKUD.

LÕPUTÖÖ UURIMISOBJEKTIKS ON OPERATIIVKORRAPIDAJA TÖÖD TEGEVAD TULETÕRJE- JA PÄÄSTETÕÖTAJAD. LÕPUTÖÖS TOETUTEAKSE ERINEVATE PÄÄSTETEENISTUSTE OPERATIIVKORRAPIDAJA TÖÖD TEGEVATELT TULETÕRJE- JA PÄÄSTETÕÖTAJATELT SAADUD INFORMATSIOONILE. OPERATIIVKORRAPIDAJATE TÖÖ KOOSTAMISE MEETODINA ON KASUTATUD OPERATIIVKORRAPIDAJATE SEAS LÄBI VIIDUD KÜSITLUST, ET AIMU SAADA OPERATIIVKORRAPIDAJATE PRAEGUSTEST TÖÖÜLESANNETEST PÄÄSTETEENISTUSES.

LÜHENDID

EV – Eesti Vabariik

NSV – Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

PT – päästeteenistus

RT – Riigi Teataja

RTL – Riigi Teataja Lisa

SIM – siseminister

SM – siseministeerium

ST – sõjaväestatud tuletõrje

TTPA – Tallinna Tuletõrje-ja Päästeamet

VV – Vabariigi Valitsus

SISUKORD

REFERAAT	2
LÜHENDID	3
SISSEJUHATUS	5
I. OPERATIIVTÖÖ	6
1.1 Operatiivkorrapidaja tööd reguleerivad õigusaktid	6
II. OPERATIIVKORRAPIDAJATE TÖÖKORRALDUS ERINEVATES PÄÄSTETEENSISTUSTES	8
2.1 Tavaolukorra kirjeldus	8
2.2 Teisiti lahendatud operatiivkorrapidajate töö Eesti päästeteenistustes	8
2.2.1 Operatiivkorrapidaja töö Hiiumaa Päästeteenistuses	9
2.2.2 Operatiivkorrapidaja töö Saaremaa Päästeteenistuses	10
2.2.3 Operatiivkorrapidaja töö Pärnumaa Päästeteenistuses	12
2.2.4 Operatiivkorrapidaja töö Raplamaa Päästeteenistuses	13
2.2.5 Operatiivkorrapidaja töö Läänemaa Päästeteenistuses	14
2.3 Operatiivkorrapidaja töö sõjaväestatud tuletõrjes	16
2.4 Operatiivkorrapidaja Soomes	19
III. KÜSITLUS	20
3.1 Tulemused	20
3.2 Lahtised küsimused	33
3.3 Küsitluse kokkuvõte ja järeldused	35
IV. ETTEPANEKUD	39
KOKKUVÕTE	41
PE3IOME	42
VIIDATUD KIRJANDUS	44
LISAD	45
Lisa 1. Küsitlus- operatiivkorrapidajad, operatiivosakonna juhatajad	45

SISSEJUHATUS

Autori töö eesmärgiks on välja selgitada operatiivkorrapidaja tööülesanded ja rollid erinevates päästeteenistustes ning teha ettepanekud nende ühtlustamiseks teenuse parandamise eesmärgil.

Tulekustutus- ja päästetööde arendamise lähiaastate põhieesmärgiks peab kujunema professionaalse abi osutamise kvaliteedi parandamine, läbi mille on võimalik vähendada õnnetustest tekkivat kahju elule, varale ja keskkonnale (Päästeala prioriteetsed arengusuunad aastani 2007; Siseministeerium; Tallinn 2002).

Teema on aktuaalne, sest operatiivkorrapidajate töö erinevates päästeteenistustes on paiguti erinev ja vajab ühtlustamist seoses tuleva päästeala tsentraliseerimisega. Operatiivkorrapidaja tööülesanded peavad olema konkreetsed, vajalikud, ühtsed ja dokumenteeritud. Ühtses tegevuses tulekustutus- ja päästetöödel ja muudes operatiivkorrapidaja töövaldkondades ongi võimalik parandada professionaalse abi osutamise kvaliteeti.

Töö autor suhtleb erinevate päästeteenistuste operatiivkorrapidaja tööd tegevate tuletõrje- ja päästetöötajatega saamaks informatsiooni erinevatest operatiivkorrapidaja töökorraldusest päästeteenistuses. Autor viib läbi küsitluse operatiivkorrapidaja tööd tegevate tuletõrje- ja päästetöötajat seas, et aimu saada operatiivkorrapidajate praegusest tööülesandest päästeteenistuses. Andmeid töötleb autor SPSS programmis ja teeb küsitluse tulemustest järeldused.

Lõputöö esimeses peatükis vaadeldakse operatiivkorrapidaja tööd käsitlevaid õigusakte. Töö teises peatükis vaadeldakse operatiivkorrapidaja töökorraldust tavaolukorras ja erinevates päästeteenistuses teisiti lahendatud operatiivkorrapidaja töökorralduses. Lisaks käsitletakse Eesti NSV toimunud operatiivkorrapidaja töökorraldust, kohustusi ja tööülesandeid ning Soomes toimuvat operatiivkorrapidaja töökorraldust ja tööülesandeid. Kolmandas peatükis on kirjas küsitluse tulemused ja lahtise küsimuse vastused ning küsitluse kokkuvõte. Neljandas peatükis teeb autor oma ettepanekud operatiivkorrapidaja töö tõhustamise ja muudatuste elluviimise eesmärgil.

I. OPERATIIVTÖÖ

1.1 Operatiivkorrapidaja tööd reguleerivad õigusaktid

Päästeasutuse struktuur peab tulekustutus- ja päästetööde korraldamisel tagama oma asutuse ööpäevaringse operatiivkorrapidaja korrapidamisteenistuse, kui päästeasutuse kesk- ja tugikomandode ehk iseseisvat väljasõidupiirkonda omavate komandode koguarv on suurem kui kolm (VV 22.12.2000 määrus nr 456).

Päästeseaduse mõistes on tulekustutus- ja päästetööd inimeste ja vara päästmiseks ning keskkonna kaitseks tehtavad tööd tulekahjude, loodusõnnetuste, katastroofide, avariide, plahvatuste, liiklusõnnetuste ja muude õnnetuste (edaspidi *õnnetused*) korral, samuti õnnetustega kaasnevate ohtude likvideerimiseks tehtavad tööd (Päästeseadus. - RT I 1994, 28, 424; 1996, 49, 953; 1998, 28, 355; 2000, 50, 316; 2001, 50, 283; 2002, 42, 267; 2002, 61, 375; 2002, 63, 387; 2003, 20, 116; 2003, 20, 118; 2003, 23, 143).

Operatiivkorrapidaja võib olla üks tulekustutus- ja päästetööde juhtidest. Vastavalt Tulekustutus- ja päästetööde üldeeskirjale võib tulekustutus- ja päästetöid juhtida ainult Päästeameti peadirektori poolt kinnitatud õppekava alusel vastava ettevalmistuse saanud ning Päästeameti poolt kehtestatud korras atesteeritud tuletõrje- ja päästetöötaja. Operatiivkorrapidaja on meeskonnavanema ja rühmapealiku järel hierarhias järgmisel kohal. Operatiivkorrapidajast kõrgemad juhid on maavalitsuse hallatava või kohaliku omavalitsuse päästeasutuse juhi käskkirjaga määratud tuletõrje- ja päästetöötaja või Päästeameti peadirektori käskkirjaga määratud Päästeameti tuletõrje- ja päästetöötaja (SIM 23.02.2000 määrus nr 4).

Kui operatiivkorrapidaja on tulekustutus- ja päästetööde juht, siis talle alluvad kõik õnnetuskohale saabunud tulekustutus- ja päästemeeskonnad ning lisajõud. Tulekustutus- ja päästetööde juhi määramise kord sätestatakse tulekustutus- ja päästetööde eeskirjades. Tulekustutus- ja päästetööde juhi seaduslikke korraldusi ei ole kellelgi õigus muuta (Päästeseadus. - RT I 1994, 28, 424; ...).

Tulekustutus- ja päästetööde juhile, seega ka operatiivkorrapidajale kui ta on tulekustutus- ja päästetööde juht, on antud töö tegemiseks mitmeid õigusi: kutsuda sündmuskohale politsei toimkond avaliku korra ja liikluskorralduse tagamiseks ning vara kaitseks õigusvastaste rünnete eest, rakendada tulekustutus- ja päästetöödel töövõimelisi füüsilisi isikuid alates 18-st eluaastast, anda korraldusi siseneda tulekustutus- ja päästetööde tegemiseks mis tahes territooriumile, hoonesse ja ruumi ning avada selleks uksi, väravaid, aknaid ja muid konstruktsioone, anda korraldusi teha lammutustöid, maha raiuda puid, teha tõkestustuld, tõkestada kraave ja ojasid ning teha muid tulekustutus- ja päästetööga seotud töid, anda korraldusi võtta vett, liiva, kruusa ning muid tulekustutus- ja päästetöödeks vajalikke aineid ja materjale ettevõtetele ja füüsilistele isikutele kuuluvatest kohtadest, kasutada tulekustutus- ja päästetööde käigus tasuta ja väljaspool järjekorda elektersidevahendeid ja –võrke, anda korraldusi kasutada tulekustutus- ja päästetöödel füüsilistele ja juriidilistele isikutele kuuluvaid seadmeid ja vahendeid. Tulekustutus- ja päästetööde juhi korraldusel tulekustutus- ja päästetööde käigus ettevõtjale või füüsilisele isikule tekitatud kahju loetakse õnnetusest põhjustatud kahjuks (Päästeseadus. - RT I 1994, 28, 424; ...).

II. OPERATIIVKORRAPIDJATE TÖÖKORRALDUS ERINEVATES PÄÄSTETEENSISTUSTES

2.1 Tavaolukorra kirjeldus

Eestis on igasse maakonda loodud maakonna PT ja erandina on Tallinn loodud kohaliku omavalitsuse poolt linna kaitseks Tallinna Tuletõrje- ja Päästeamet. Seega teostab Eestis tulekustustus- ja päästetöid 15 maakonna ja 1 kohaliku omavalitsuse päästeasutus. Enim levinud operatiivkorrapidajate süsteem Eestis on, et PT on põhitöökohaga operatiivkorrapidajaid 4-5, kes töötavad valves 24 h tööl ja 72 h vaba. Eesti PT 6-s maakonnas töötab graafiku alusel 4 operatiivkorrapidajat ja 5-s maakonnas töötab graafiku alusel 5 operatiivkorrapidajat. Enamasti asuvad 4-5 operatiivkorrapidajat keskkomando ruumides. Lisaks on kahel teenistusel, TTPA-l ja Ida-Virumaa PT 5 operatiivkorrapidaja abi (Päästeameti personaliosakonna andmed). TTPA-s töötavad operatiivkorrapidaja ja tema abi samas väljasõidupiirkonnas ning teevad oma tööd koos. Seoses maakonna keskuse ja teise suurlinna kaugel vahemaaga Ida-Virumaal paiknevad operatiivkorrapidaja ja operatiivkorrapidaja abi Ida-Virumaa PT-s erinevates linnades, sellega on tagatud operatiivkorrapidaja kiire sündmuskohale jõudmise aeg. Operatiivkorrapidaja asub Jõhvis ja teenindab Ida-Viru maakonna läänepoolset piirkonda, operatiivkorrapidaja abi asub Narvas ning teenindab Ida-Viru maakonna idapoolset piirkonda.

Operatiivkorrapidaja peab juhendumas oma tegevuses EV seadustest, VV määrustest ja õigusaktidest, maavanema korraldustest, PT põhimäärusest, operatiivteenistuse osakonna põhimäärusest, operatiivkorrapidaja ametijuhendist, direktori korraldustest ja käskkirjadest, töösisekorraeeskirjast, asjaajamise juhendist ning muudest tema tööga seonduvatest õigusaktidest.

2.2 Teisiti lahendatud operatiivkorrapidajate töö Eesti päästeteenistustes

Viies PT-s on teistest päästeteenistustest erinev operatiivkorrapidajate töökorraldus. Autor saatis Hiiumaa, Saaremaa, Pärnumaa, Raplamaa ja Läänemaa PT operatiivosakonna juhatajatele elektronposti teel kirjad selgitamiseks nende PT operatiivkorrapidajate töö eripära.

Järgnevalt toob autor ülevaate operatiivkorrapidajate süsteemi eripärast nimetatud teenistustes.

2.2.1 Operatiivkorrapidaja töö Hiiumaa Päästeteenistuses

Hiiumaa on väike maakond ja seoses sellega on seal tuletõrje depoosid vähe. Hiiumaa PT hallata on Hiiumaa PT interneti kodulehe andmetel Kärkla keskkomando, Kärkla keskkomando eraldipaiknev meeskond, Käina tugikomando, Pühalepa abikomando ja Emmaste abikomando.

Päästeasutuse struktuur peab tulekustutus- ja päästetööde korraldamisel tagama oma asutuse ööpäevaringse operatiivkorrapidaja korrapidamisteenistuse, kui päästeasutuse kesk- ja tugikomandode ehk iseseisvat väljasõidupiirkonda omavate komandode koguarv on suurem kui kolm (VV määrus nr 456 22. detsembrist 2000. a „Riigi päästeasutuste struktuurile, varustatusele, dokumentatsioonile ja töökorraldusele esitatavad nõuded“ - RT I 2000, 104, 686).

Kuna Hiiumaa PT-l on ainult üks keskkomando, üks eraldipaiknev meeskond ja üks tugikomando, siis VV määruse kohaselt ei pea Hiiumaal asuma ööpäevaringset operatiivkorrapidaja korrapidamisteenistust.

Hiiumaa päästeteenistusest sai autor tagasiside Hiiumaa PT operatiivteenistuse osakonnajuhataja kohusetäitjalt.

Kuigi otsene kohustus operatiivkorrapidaja korrapidamisteenistuse omamise kohta Hiiumaa PT-l puudub on Hiiumaa PT M. Pruuli väitel loonud ühe operatiivkorrapidaja ametikoha. Operatiivkorrapidaja tööaeg on 8:00-17:00. Väljaspool tööaega on operatiivkorrapidaja koduses valves. Kodune valve tähendab Hiiumaa PT mõistes, et operatiivkorrapidaja on häirekeskusele kättesaadav ja on valmis reageerima olulistele sündmustele. Vajadusel asendavad operatiivkorrapidajat operatiivosakonna juhataja või teenistuse direktor. Sündmustega seoses tekkivate lisatundide arvelt võimaldatakse operatiivkorrapidajale M. Pruuli väitele vabu päevi. Operatiivteenistuse osakonnajuhataja kohusetäitja väitel on seni tulenevalt isikute eluviisidest ning töössestumisest selline kord toimunud, kuid samas ei

olnud ta kindel, kas selline ka õige süsteem on (Pruul, M., Hiiumaa PT operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutis. Kärkla, 4.03.2004).

Autori arvates on väga positiivne, et Hiiumaa PT on kohustuse puudumisest hoolimata suurematel sündmustel kiire ja organiseeritud tulekustutus- ja päästetööde juhtimise tagamiseks ikkagi organiseerinud operatiivkorrapidaja valve.

2.2.2 Operatiivkorrapidaja töö Saaremaa Päästeteenistuses

Saaremaa PT teisiti korraldatud operatiivkorrapidaja töö ei ole määratud Saaremaa PT direktori asetäitja väitel konkreetse käskkirjaga. Reguleerimata on operatiivkorrapidaja tööülesanded ja puudub väljasõidukord operatiivkorrapidaja jaoks. M. Lindmäe ütles, et töö tegemise alus on tööleping, tulekustutus- ja päästetööde tegemisel lähtutakse Päästeseadusest, kus on ära näidatud tulekustutus- ja päästetööde juhi õigused, Tulekustutus- ja päästetööde üldeeskirjast ja teistest õigusaktidest ning asutusesisestest tööd korraldavatest juhenditest.

Saaremaa Päästeteenistusest sai autor tagasiside direktori asetäitjalt.

Saaremaa PT operatiivkorrapidaja ülesandeid täidavad erinevatel ametikohtadel töötavad tuletõrje- ja päästetöötajad. M. Lindmäe arvates peavad operatiivkorrapidaja tööd tegema parimad spetsialistid aga paratamatult on aastatega parimad spetsialistid koondatud vahtkondadest kontorisse. Saaremaa PT struktuuris puudub direktori asetäitja väitel operatiivkorrapidaja ametikoht. Korrapidajaks on M. Lindmäe väitel põhiliselt 4 meest: operatiivteenistuse osakonna juhataja, keskkomandopealik, direktori asetäitja ja direktor. Väljaspool tööaega ollakse koduses valves. Kodune valve tähendab Saaremaa PT mõiste, et operatiivkorrapidaja on häirekeskusele kätte ja on valmis reageerima olulistele sündmustele. Vajadusel on korrapidajateks direktori asetäitja väitel tugikomandode pealikud, kuid väljaspool oma tööaega ja erand juhtudel. Sellisel juhul on nad valves Kuressaare keskkomandos. Häirekeskusel on M. Lindmäe väitel operatiivkorrapidajaga telefoniühendus ja teatavad igast meeskonna väljasõidust. Operatiivkorrapidaja ise otsustab ja teatab häirekeskusele enda väljasõidust. Korrapidaja kutsung on "SAARE-P5", kuigi väljaspool korrapidamist on igal mehel oma kutsung.

M. Lindmäe väitel saab selline süsteem saab olla vaid väikestes maakondades, kus sündmusi ei ole palju (korrapidaja koormus ei ole suur). Direktori asetäitja arvates

operatiivkorrapidamist kogu riigis üheseks viia ei ole eriti mõttekas, kuna erinevaid piirkondi ei saa võrrelda.

Direktori asetäitja ütleb, et suurtel sündmustel pole mingi ime, et sündmusele kogunevad ka peale korrapidaja hetkel mitte korrapidajad, nii võib vabalt juhtuda et keskkomando pealik (operatiivkorrapidajana) kasutab suitsusukeldujatena direktori asetäitjat ja direktorit. Selline olukord võib tekkida M. Lindmäe väitel kui, suurest sündmusest teada saanud direktor ja direktori asetäitja on mõlemad igaks juhuks kohale tulnud. Päästetööde juhtimisega on kõik korras, aga tõrjudest-päästjatest tuleb suurtel sündmustel reeglina puudus, Saaremaa PT direktori asetäitja lisab, et see on Saaremaa ja ka teiste väikeste kohtade omapära. Saaremaale pole kunagi mujalt maakondadest abi tulnud. M. Lindmäe lisab asjaolu, et kui valves olev vahtkond sõidab väljakutsele ja tehnikat on komandos järel, siis organiseeritakse kohe vabade vahetuste meestest reservmeeskond. Sellepärast on direktori asetäitja selgituste kohaselt Saaremaa PT igas komandos tehnikat rohkem kui peab (Lindmäe, M., Saaremaa PT operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutis. Kuresaare, 6.05.2004).

M. Lindmäe käest saadud info põhjal on reguleerimata operatiivkorrapidaja tööülesanded ja puudub väljasõidukord operatiivkorrapidaja jaoks. Operatiivkorrapidaja ametijuhend on vajalik dokument, reguleerimaks operatiivkorrapidaja tööd. Ametijuhendi puudumisel ei ole konkreetselt määratud operatiivkorrapidaja tööülesanded. Sammuti on tähtis dokument väljasõidukord. Väljasõidukorra puudumisel võib tekkida olukord, kus operatiivkorrapidaja juhtimist nõudvale sündmusele ei sõitnud operatiivkorrapidaja välja. Sellises olukorras võib operatiivkorrapidaja hiljem põhjendada, et tema arv näinud põhjust sündmusele reageerida. Teine probleem tekib operatiivkorrapidajate ülesannete täitmisel, kui operatiivtööga tegelevad erinevatel ametikohtadel töötavad PT tuletõrje- ja päästetöötajad. Probleem tekib tööülesannete kvaliteedi halvenemisega. Kuidas suudab operatiivteenistuse osakonna juhataja, kes täidab operatiivkorrapidaja ülesandeid, läbi viia komandodes meeskondade erialast väljaõpet, õppuste kontrolli või valveteenistuse kontrolli. Kas peale kella viit, kui tema tööpäev lõpeb? On kindel, et ühe töökoha töökvaliteet hakkab halvenema. Kui operatiivkorrapidajal on olnud väljasõit ja ta on juhtinud terve öö tulekustustus- ja päästetöid. Kas ta võtab kolm järgnevat päeva oma teisel töökohal vabaks? Enamus PT operatiivkorrapidajad graafikul 24h tööl ja 72h vaba või läheb operatiivkorrapidaja hommikul kontoris oma põhitöökohta tööle. Mis seisundis ta täidab oma põhiametit? Autor arvab, et inimene pole robot ja vajab puhkust.

2.2.3 Operatiivkorrupidaja töö Pärnumaa Päästeteenistuses

Pärnumaa PT teisiti korraldatud operatiivkorrupidaja töö J. Otsla väitel on määratud 12. september 2001 a käskkirjaga nr 1-3/195 "Pärnumaa Päästeteenistuse korrupidamisteenistuse ümberkorraldamine."

Autor sai Pärnumaa PT tagasiside Pärnumaa PT operatiivteenistuse osakonna peaspetsialistilt Jaanus Otslalt.

J. Otsla väitel ei ole Pärnumaa PT-s päris juhtkonna valve. Tegemist on operatiivkorrupidamisteenistuse ja juhtkonna valve kombinatsiooniga. Operatiivteenistuse osakonna peaspetsialisti väitel tehti seda heade korrupidaja kandidaatide puudumisel. J. Otsla väitel polnud võtta sobivaid mehi. Pärnumaa PT otsustas kasutada ära head ja kogemustega "materjali" ja korraldada korrupidamisteenistus osakonna ja allüksuste juhtide baasil. Läbi sellise valvekorralduse on operatiivteenistuse osakonna peaspetsialisti väitel Pärnumaa PT saanud kaasata komandopealikke ja spetsialiste rohkem juhtimisse ning samas on Pärnumaa PT üritanud maakonna teenistust terviklikuna ja ühtlasena arendada. J. Otsla ütles, et Pärnumaa PT andis võimaluse nn "paberimäärijatele" uuesti ennast kurssi viia oma põhivaldkonnaga selles esinevate probleemidega. Läbi sellise töökorralduse on operatiivteenistuse osakonna peaspetsialisti väitel suuremad võimalused märgata probleeme ja asju, mis muidu jääksid ülemustele kahesilma vahele.

J. Otsla ütlustel kogemused räägivad, et põhitöö ja vastutus päästetööde õnnestumise eest langeb rühmapealikele ja meeskonna vanematele. Operatiivkorrupidajale jääb operatiivteenistuse osakonna peaspetsialisti väitel pigem vastutav roll. Seega koolist tulnud spetsialistid paneb Pärnumaa PT J. Otsla väitel rühmadesse või meeskondadesse, mitte korrupidajateks ehk investeeritakse oma "energia" rühmapealike ja meeskonna vanemate kvaliteedi tõstmisele. Kombineeritud süsteem tuleb teenistusele odavam (arstlik komisjon, kindlustused, koolitus, varustus, palk jne).

J. Otsla väitel toimib sarnaselt ka Päästeameti korrupidamisvalve, erinevus seisneb ainult valveajas (Päästeametil nädala kaupa ja Pärnu PT 24 tunni kaupa).

Pärnumaa PT operatiivteenistuse osakonna peaspetsialisti väitel operatiivkorrupidajaid ei ole, täidetakse vaid tööülesandeid ehk funktsioone. Valvekordade arv kuus J. Otsla väitel on 1-3 sõltuvalt puhkustest ja haigustest. Operatiivteenistuse osakonna peaspetsialisti väitel on töötajate arv, kes täidavad selliseid lisäülesandeid 14.

Operatiivkorrapidajad baseeruvad J. Otsla väitel Pärnu keskkomando depoo ruumides, kus on kõik vajalik inventar ja magamisvõimalused. Häirekeskus annab väljasõidukorralduse kas läbi teadustussüsteemi või läbi mobiiltelefoni. Pärnumaa PT operatiivteenistuse osakonna peaspetsialisti väitel on operatiivkorrapidaja väljasõiduvalmidus 1 minut, juhib väljasõidukorra järgi II ja III astet ning erandolukordades pommid, pulbrid, hukkunud jne (Otsla, J., Pärnumaa PT operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutis. Pärnu, 6.05.2004).

Autori arvates on väga hea, et PT investeerib rühmapealike ja meeskonnavanemate professionaalsuse tõstmisele. Kuid juhtkonna valve kasutamine tähendab seda, et operatiivkorrapidajad ei ole oma põhitöökohaga operatiivkorrapidajad, vaid teevad seda oma põhitöökoha kõrvalt. Selle tulemusena hakkab operatiivkorrapidaja töö kvaliteet nõrgenema, sest juhtkonnast olev isik ei saa sellega tegeleda täiskohaga. Operatiivkorrapidajale on määratud ametijuhendi kohaselt mitmeid tähtsaid ülesandeid, mis tõhustavad PT tuletõrje- ja päästemeeskondade professionaalset valmisolekut. Aja puudusel ei saa juhtkonnast määratud operatiivkorrapidaja tegeleda maakonnas asuvate tuletõrje- ja päästekomandodega täie tõsidusega ning kannatavad mõlema ametikoha tööülesanded.

2.2.4 Operatiivkorrapidaja töö Raplamaa Päästeteenistuses

Rapla PT teisiti korraldatud operatiivkorrapidaja töö ei ole määratud Rapla PT direktori Ain Kajaki väitel konkreetse käskkirjaga. Operatiivkorrapidaja täidab operatiivkorrapidaja tööd vastavalt ametijuhendile ja töölepingus sätestatule.

Raplamaa PT-st sai autor tagasisidet operatiivosakonna juhatajalt.

Raplamaa PT operatiivkorrapidajateks on U. Saupõllu väitel Raplamaa PT administratiivtöötajad. Operatiivkorrapidaja kohustusi täidavad praegu operatiivosakonna juhataja väitel kolm töötajat: keskkomando pealik, operatiivosakonna juhataja ja järelevalve ja planeerimisosakonna peaspetsialist. U. Saupõllu väitel on kõik operatiivkorrapidajad läbinud Väike-Maarja Päästekooli operatiivjuhi kursused. Neljanda operatiivkorrapidajana soovib Raplamaa PT operatiivosakond operatiivosakonna juhataja väitel näha väljaõppe spetsialisti, kes on praegu Väike-Maarjas operatiivjuhi kursustel. Operatiivkorrapidaja on pärast tööd koduses valves, kodune valve Raplamaa PT mõistes tähendab, et

operatiivkorrupidaja asub kodus ja häirekeskus annab talle teate mobiiltelefoni teel. Operatiivkorrupidaja sõidab välja ja vajadusel juhib tulekustutus- ja päästetöid U. Saupõllu ütluste kohaselt, kui sündmuskohale sõidab 2 või enam tuletõrje-päästemasinat (Saupõld, U., Raplamaa PT operatiivkorrupidajatöö. Autori üleskirjutus. Rapla, 14.05.2004).

Autor leiab, et sellise lahendusega operatiivkorrupidaja tööd tegevatel kontori töötajatel tekivad samad probleemid, mis kahel eespool kirjeldatud PT-l.

2.2.5 Operatiivkorrupidaja töö Läänemaa Päästeteenistuses

Läänemaa PT teisiti korraldatud operatiivkorrupidajate töö aluseks on operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitja väitel Läänemaa PT direktori käskkiri nr 89 28.03.2002 "Läänemaa Päästeteenistuse korrupidamisteenistuse ümberkorraldamine."

Läänemaa päästeteenistusest sai autor tagasiside operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitjalt.

Operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitja selgitab Läänemaal toimivat operatiivkorrupidamise süsteemi. Maakond (pindala 2383 ruutkilomeetrit) on rahvaarvult (30 000) ja püsi-asustustiheduselt T. Osa väitel üsna tagasihoidlik, samas aga tugi- ja keskkomandode vahelised vahemaad üsna pikad (keskmiselt 50 km). Samas on maakonnal pikk rannajoon, kus asuvad tuntud puhkepiirkonnad (Nõva, Peraküla, Roosta, Noarootsi, Paralepa jne), mis tingivad suvel suure arvu inimeste kontsentreerumise neisse piirkondadesse ja ka õnnetuste ning abivajajate arvu mitmekordistumise sel perioodil. T. Osa väitel leidis Läänemaa PT, et Haapsalus baseeruv operatiivkorrupidaja ei ole nende olukorras otstarbekas, kuna ta ei jõua operatiivkorrupidaja juhtimist vajavatesse õnnetuskohtadesse maakonna eri paigus õigeaegselt. T. Osa väitel kasutati seda varianti alguses paar aastat. Tulemus oli see, et alati oli operatiivkorrupidaja õnnetuse ajal just teises maakonna nurgas või teel kusagile. Läänemaa PT lahendas asja komandopealike baasil. Läänemaa maakonnas on Haapsalu keskkomando ja Lihula, Risti ning Nõva tugikomandod. Kõik komandopealikud on operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitja väitel Väike-Maarja Päästekoolis operatiivjuhtimise kursuse läbinud ja pädevad õnnetuskohal päästetöid juhtima. Pealegi tunneb komandopealik hästi oma väljasõidupiirkonna objekte ning kohalikke olusid ja omab tihti ka vajalikku taustinformatsiooni. Komandopealik on T. Osa väitel ametimees, kelle

tööpäev tegelikkuses ei lõpe kell 17.00, vähemalt Läänemaa PT komandopealikud on sellised. Komandopealik on oma komandoga ja selle väljasõitudega operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitjaväitel seotud 24 tundi ööpäevas ja 365 päeva aastas. T. Osa väitel ei tähenda see seda, et komando pealik on kogu aeg tulekahjul. See tähendab valmisolekut vajadusel reageerida. Kui komandopealik ei valda operatiivinformatsiooni oma komando kohta ja ei tunne operatiivtööd, siis võiks teda operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitja arvates nimetada pigem majandusjuhatajaks.

Igast maakonna mistahes komando väljasõidust annab operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitja väitel häirekeskus kõigile komandopealikele ja teenistuse juhtkonnale koheselt teada SMS-iga. Lisaks teavitab välja sõitva meeskonna vanem kontrolli mõttes T. Osa väitel suurematest väljasõitudest koheselt telefonitsi või raadiosaatjaga oma komandopealikku (piirkonna operatiivkorrapidajat). Operatiivkorrapidaja ei pea operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitja väitel igale väikesele sündmusele kihutama, seal piisab meeskonnavanemast, esmasest tulekustutus-ja päästetööde juhust. Kui komandopealik on ära või ei saa muul põhjusel piirkonnas operatiivkorrapidaja funktsiooni täita, määrab ta T. Osa väitel endale asendaja, kas komandos tegutsevate vastavat pädevust omavate meeskonnavanemate hulgast või naaberkomando pealike hulgast. Nüüdseks on selline süsteem toiminud juba kolm aastat ja T. Osa arvates tundub, et kõik on rahul. Plussiks võib lugeda veel selle, et on tunduvalt tihenened komandode ja komandopealike vaheline koostöö nii operatiivtöö kui väljaõppe alal. Operatiivteenistuse osakonna juhataja kohusetäitja ei oska öelda, kas selline süsteem ka mujale sobiks, aga Läänemaa inimestele on see Läänemaa maakonna tuletõrje-päästemeeskondade väljasõitude intensiivsuse ja töökorralduse juures selle raha eest võimalikest parim (Osa, T., Läänemaal PT operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutis. Haapsalu, 21.02.2004).

Autori arvates on Läänemaa operatiivkorrapidaja süsteem teisiti lahendatud süsteemide hulgast kõige huvitavam. Läänemaal on 4 operatiivkorrapidajat samal ajal valves, mis on teiste maakondadega võrreldes kõige rohkem. 4. komandopealiku baasil lahendatud operatiivkorrapidajate süsteemi eeliseks võib lugeda kiiret operatiivkorrapidajate sekkumist sündmusele, sest operatiivkorrapidajatel on väiksemad väljasõidu piirkonnad kui teiste maakondade PT operatiivkorrapidajatel. Komando pealike baasil lahendatud operatiivkorrapidajate süsteemi tagajärjel ei kannata tuletõrje-päästemeeskondade väljaõpe, sest komando pealik on pidevalt seotud oma komando meekonnaga ja tal on aega sellega tegeleda.

2.3 Operatiivkorrapidaja töö sõjaväestatud tuletõrjes

Autor suhtles ENSV toimunud operatiivkorrapidaja töö teemal TTPA operatiivteenistuse korrapidamisgrupi staažika operatiivkorrapidaja R. Karoliniga.

R. Karolini väitel oli Eesti NSV-s Tallinna linnas sõjaväestatud tuletõrje garnison. Teistes suuremates Eesti linnades, nagu Tartu, Pärnu ja Narva, oli kutseline tuletõrje, mujal vabatahtlik. Operatiivkorrapidaja oli ainult Tallinnas.

R. Karolini ütluste kohaselt oli 1973 a sügiseni valvevahetuses 1 operatiivkorrapidaja. Töötati graafiku alusel 24 h tööl ja 48 h vaba. Operatiivkorrapidaja ülesandeks oli R. Karolini väitel kontrolli teostamine teenistustes, tulekustustus- ja päästetööde juhtimine, suuremate õppuste läbiviimine.

1973 a sügisel loodi R. Karolini väitel Tallinna garnisoni staap, millesse kuulus operatiivkorrapidaja ja operatiivkorrapidaja abi. Staap täitis samu ülesandeid, mis enne üks operatiivkorrapidaja. Staap allus operatiivkorrapidaja ütluste kohaselt Tallinna Sõjaväestatud Garnisoni ülemale. Staap sõitis välja suurematele sündmustele üle kogu Vabariigi. Linna jäi siis valvama kas keegi garnisoni ametnikest või kutsuti kodust tööle vaba vahetuse korrapidaja.

Operatiivkorrapidajal oli ülevaade Eestis toimuvatest sündmustest. R. Karolin ütles, et iga maakonna dispetšer andis Tallinna Sõjaväestatud Garnisoni staabile teada igast oma maakonna tuletõrjemeeekonna väljasõidust.

R. Karolini väitel muutus 1979 a seoses olümpiamängude ettevalmistusega staap 3 liikmeliseks. Oli operatiivkorrapidaja, operatiivkorrapidaja asetäitaja ja operatiivkorrapidaja abi. Operatiivkorrapidaja abi ülesandeks oli teha tagalatööd ehk veevarustuse organiseerimine ja tehnika vastuvõtt. R. Karolin ütles, et sellise töökorralduse juures said operatiivkorrapidaja ja operatiivkorrapidaja asetäitja täielikult pühenduda tulekustustus- ja päästetööde organiseerimisele.

Eesti taasiseseisvumisel jäi R. Karolini väitel 1 kolmest staabi liikmest vabariiklikuks korrapidajaks ning 2 Tallinna linna korrapidajaks. Vabariiklikust korrapidajast moodustus hiljem R. Karolini ütluste kohasel praeguse Kriisireguleerimiskeskuse eelkäija, Tallinna linna

korrapidajatest aga TTPA korrapidamisteenistus. Operatiivkorrapidajad tegid ja täiendasid operatiivkaarte ning operatiivplaane.

Nagu eespool mainitud, oli töö organiseeritud kolmes vahetuses. R. Karolin ütles, et iga vahtkonna staabil (operatiivkorrapidajal ja tema abidel) oli lisaks üldistele ülesannetele ka spetsiifilised lisaülesanded:

1. vahtkond tegeles R. Karolini väitel Tallinna vesivarustusega, koostasid hüdrantide planžette ja raamatuid, teostasid vesivarustuse kontrolli koos vesivarustuse ettevõttega.
2. vahtkond tegeles R. Karolin ütluste kohaselt suitsugaasitõrje teenistusega. Hapniku aparaatide hooldus ja kontroll. Korraldasid suitsugaasiteenistuste võistlusi.
3. vahtkond tegeles R. Karolini väitel tuletõrje tehnika kontrolli ja katsetamisega.

R. Karolin ütles, et lisaks kustutustööde juhtimisele ja kontrollile, tuli suuremate ja huvipakkuvamate sündmuste korral täita nn “perfokaart” ning kui kahjusumma ületas 30000.- rubla, tuli koostada tulekahju kirjeldus (Karolin, R., Operatiivkorrapidaja töö ENSV. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.05.2004)

Eesti NSV operatiivkorrapidaja töö oli määratud NSVL Siseministeeriumi Sõjaväestatud Tuletõrje Teenistusmäärustikuga. Tuletõrje garnisoni võib tänapäeva mõistes mõista kui maakonna PT või kui kohaliku omavalitsuse hallatavat päästeasutust nagu TTPA. Garnisoniteenistusega võib tõmmata paralleeli päästeteenistusega, miilits tänapäeva mõistes tähendab politseid. Autori arvates on teenistusmäärustikus väga hästi ja arusaadavalt välja toodud operatiivkorrapidaja ülesanded ja kohustused.

Garnisoni operatiivkorrapidaja on kohustatud:

- teadma kõige tähtsamate ja tuleohtlikemate objektide loetelu ja nende asukohti, peamiste tänavate, teede ja veevõtukohtade paigutust, sammuti peab ta teadma, missugused muudatused on toimunud tema äraoleku ajal linna operatiiv-taktikalises olukorras tervikuna ning üksikuil kõige tähtsamail objektidel tuletõrje vesivarustuse, teede ja tuletõrjeüksuste vahtkondade võitlusarvestuses olevate tuletõrjemasinade ning allüksuste asukoha alal;
- tundma tuletõrjeüksuste ülemate, nende asetäitjate ja vahtkonna ülemate ettevalmistuse taset tulekahjudel töötamiseks;

- valvevahetusse asudes võtma eelmiselt korrapidajalt vastu teenistusdokumentatsiooni ja varustuse, saada informatsiooni tuletõrjeüksuste võitlusarvestuses toimunud muudatusist ning kõigist korratusist ja rikkeist tuletõrje vesivarustuse, side ja teede alal, pärast seda kandma valvekorra vastuvõtmise ja üleandmise resultaatidest ette tuletõrje garnisoni ülemale;
- sõitma tulekahjudele ja avariikohtadele, vastavalt tuletõrje garnisoni ülema poolt kindlaksmääratud korrale;
- kontrollima garnisoni koosseisu kuuluvate, samuti ka ametkondliku tuletõrje (kutselise tuletõrjekomandode, tuletõrje-valvurteenistuse) üksikute valvevahtkondade teenistust ja võitlusvalmisolekut, tehnilist varustust ning teenistusruumide seisukorda;
- kontrollima tuletõrjeüksuste juhtkondade poolt isikkoosseisuga teostavaid praktilisi õppusi ja isiklikult läbi viima tuletõrje taktikaliste ülesannete lahendamise õppusi;
- tegema üldistavaid kokkuvõtteid tuletõrjeüksuste valvevahtkondade isikkoosseisu teenistusest ja võitlustegevusest, analüüsima neid ning tagajärgedest kandma ette tuletõrje garnisoni ülemale;
- saades teateid linna üksikutes rajoonides (objektidel) vesivarustuse üksikute lõikude väljalülitamisest, tänavate sulgemisest või telefoniside rikkumisest, määrama kindlaks täiendavad abinõud tulekahjude puhkemise juhuks nendes rajoonides (täiendavate autopaakide väljasaatmine, ümbersõiduteed suletud tänavate puhul);
- saadud teateist ja kavandatud abinõudest kandma ette tuletõrje garnisoni ülemale ning instrueerima nende tuletõrjeüksuste vahtkondi, kes väljasõiduplaani kohaselt võivad tulekahjudele mainitud rajoonides;
- õigeaegselt garnisoni ülemale ette kandma tuleohutuse seisukorra muutumisest linnas (objektil) ja tema juhtnõõride kohaselt tegema garnisoni ametiisikute teenistusdokumentatsioonis vajalikke korrektiive;
- praktiliselt abistama valvevahtkondi objektiti tuleohutusrežiimi rikkumise kõrvaldamisel.

(NSVL Siseministeeriumi sõjaväestatud tuletõrje teenistusmäärustik; NSV Liidu Siseministeerium; Tallinn 1958; 87 lk).

2.4 Operatiivkorrapidaja Soomes

Autor suhtles Soomes toimiva operatiivkorrapidaja süsteemiga TTPA operatiivteenistuse korrapidamisgrupi operatiivkorrapidaja V. Ojassooga.

Operatiivkorrapidaja otsene ülemus on V. Ojassoo ütluste kohaselt maakonna vastutav korrapidaja, kelleks võib olla komando pealik, vanem inspektor või maakonna keskne vastava hariduse saanud spetsialist. Operatiivkorrapidaja sõidab välja kõikidele liiklusavariidele, tulekahjudele korterelamutes ja kontorites ning kui hakkab tööle automaatne tulekahju-signalisatsioon.

V. Ojassoo väitel kuulub operatiivkorrapidaja pädevusse kogu temale allutatud inimkoosseisu koolitus ja väiksemates maakondades inspektori töö. Operatiivkorrapidaja viib V. Ojassoo ütluste kohaselt läbi evakuatsioonide ja häirete koolitust tehastes ning kontorites ja pinnaltpääste ning õlitõrje koolitust.

Soomes töötab operatiivkorrapidaja graafiku alusel 24 tundi tööl ja 72 tundi vaba. V. Ojassoo ütles, et väljasõidu momendist juhib operatiivkorrapidaja tulekustustus- ja päästetöid. Kui operatiivkorrapidaja on korteri tulekahjule välja sõitnud ja sündmuskohal on ainult üks põhiauto ja kiirabi, juhib kogu sündmust ikkagi operatiivkorrapidaja. V. Ojassoo väitel operatiivkorrapidajal otsene isikkoosseisu kontroll puudub, selle eest vastutab rühmapealik. Sammuti ei vastuta operatiivkorrapidaja tagala töö eest, selle tagavad V. Ojassoo väitel rühmapealikud ja meeskonnavanemad. Operatiivkorrapidaja kontrollib V. Ojassoo ütluste kohaselt asutuste operatiivkaartide tegemist ja täiendamist. Operatiivkorrapidaja suhtleb meediaga.

V. Ojassoo väitel Soomes operatiivkorrapidajal ametijuhend puudub, kõik ülesanded on ära määratud Päästeseaduses, mis on kõigile täitmiseks. Operatiivkorrapidaja sõidab sündmuskohale autojuhiga. Operatiivkorrapidajaks saades peab V. Ojassoo ütluste kohaselt olema läbinud tuletõrjuja-päästja kursuse, mis kestab 1,5 a, meeskonnavanema koolituse, mis kestab 1 a ja lõpuks 1,5 a kõrgema juhtkonna koolituse. Operatiivkorrapidajad saavad vastavalt vajadusele täiendkoolitust. Operatiivkorrapidaja läbib V. Ojassoo väitel iga-aastase tervisekontrolli ja sooritab füüsilised katsed (Ojassoo, V., Operatiivkorrapidaja tööülesanded Soomes. Autori üleskirjutis. Tallinn, 05.05.2004).

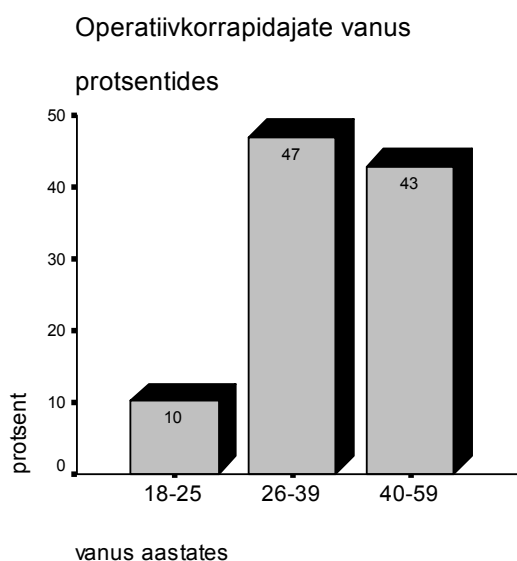
III. KÜSITLUS

Autor viis operatiivkorrapidajate seas läbi küsitluse saamaks ülevaadet operatiivkorrapidajate olukorrast Eesti päästeteenistustes. Läbi viidud küsitlusele vastas 49 operatiivkorrapidaja tööd tegevat isikut. Päästeameti personaliosakonna andmetel täidab Eesti päästeteenistustes 75 inimest operatiivkorrapidaja ülesannet, seega vastas küsitlusele kogu valimist 65,3% operatiivkorrapidajat. Küsitlused saatis autor elektroonpostiga PT operatiivosakondade juhtajatele, kes toimetasid küsitlused oma teenistuste operatiivkorrapidajatele. Küsitlused tagastati elektroonpostiga autori elektroonpostkasti või saadeti faksiga autori lõputöö juhendaja töökohta.

3.1 Tulemused

Küsitlusest selgus, et kõik vastanud operatiivkorrapidajad on mehed. 18-25 aastaseid operatiivkorrapidajaid on 10%, st väga noored operatiivkorrapidajad teevad tööd Eesti päästeteenistustes keelel staaži veel vähe, 26-39 aastaseid operatiivkorrapidajaid on 47%, suurima osa operatiivkorrapidajaid jääb sellesse vanuseklassi ja 40-59 aastaseid operatiivkorrapidajaid on 43%, need on juba staažikamad operatiivkorrapidajad (vaata joonist nr 1).

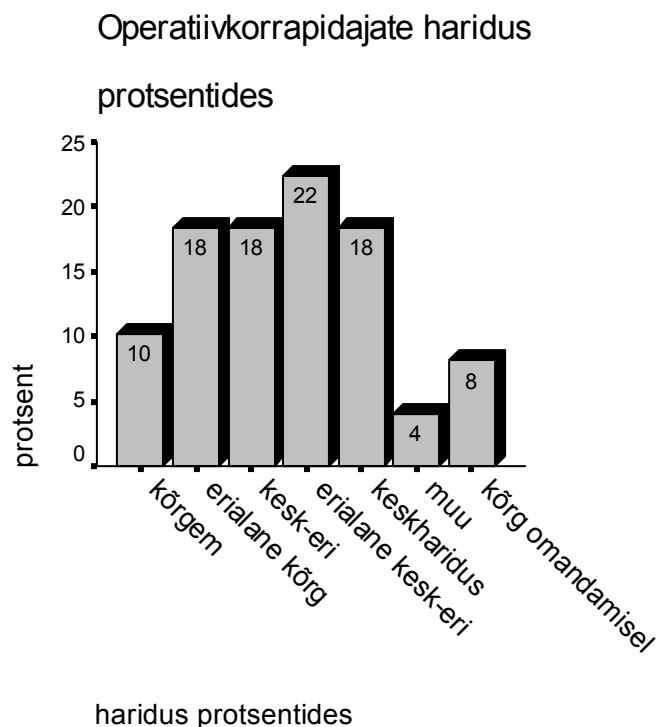
Joonis nr 1

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Kõrgharidusega operatiivkorrapidajaid on Eesti päästeteenistustes 10%, see viitab sellele, et päästesüsteemi on tulnud inimesi ka väljapoolt, pea-aegu 1/5 operatiivkorrapidajaid on lõpetanud Sisekaitseakadeemia, sest erialase kõrgharidusega operatiivkorrapidajaid on 18%, kesk-eri haridusega on 18% operatiivtöötajatest. Väike-Maarja Päästekooli on lõpetanud natuke üle 1/5 operatiivkorrapidajates, e erialast kesk-eri haridust omavad 22% operatiivkorrapidajat. Keskhariidusega on 18% operatiivkorrapidajaid küsitluse andmetel. Muu variandi vastas 4% operatiivkorrapidajates (muu all vastas üks inimene põhiharidus ja üks operatiivkorrapidaja Väike-Maarja Päästekooli spetsialisti haridus). 8% operatiivkorrapidajaid omandab alles kõrgharidust (vaata joonist nr 2).

Joonis nr 2

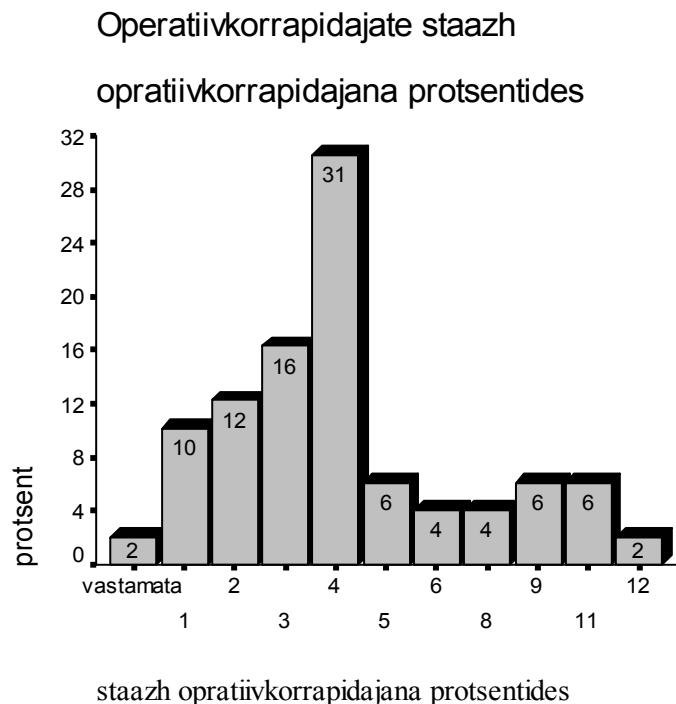
Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Tuletõrje-päästeala staaži kohta jätis vastamata üks operatiivkorrapidaja. 3 a tuletõrje-päästeala staažiga on üks operatiivkorrapidaja ja staažikam operatiivkorrapidaja on töötanud tuletõrje-pääste alal 38 a. Keskmise staaž tuletõrje-pääste alal on operatiivkorrapidajatel 13,45 a. Kõige enam vastatud staaž on 10 a ja 12 a, mis on 12% küsitlusele vastanud operatiivkorrapidajatel.

Autori küsitluses jättis 2% operatiivkorrapidajatest vastamata oma praeguse ametikoha staaži. Väga noori, kes on töötanud operatiivkorrapidajana 1 a on 10% operatiivkorrapidajatest, 2. a

operatiivkorrapidaja staažiga on 12% operatiivtöötajatest, 3 a on operatiivtöötajana töötanud 16% vastanutest. 4 a on operatiivtöötajana töötanud 31% operatiivtöötajatest. Kuni 4 a staažiga operatiivkorrapidajad moodustavad 69% Eesti operatiivkorrapidajatest, st staažikaid operatiivkorrapidajaid on väga vähe. 5 a, 9 a ja 11 a on operatiivtöötajana töötanud 6% küsitlusele vastanutest, 6 a ja 8 a on operatiivtöötajana töötanud 4% operatiivkorrapidajatest. Kõige staažikam operatiivkorrapidaja on 12 a töötanud operatiivtöötajana e 2% vastanutest (vaata joonist nr 3).

Joonis nr 3

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

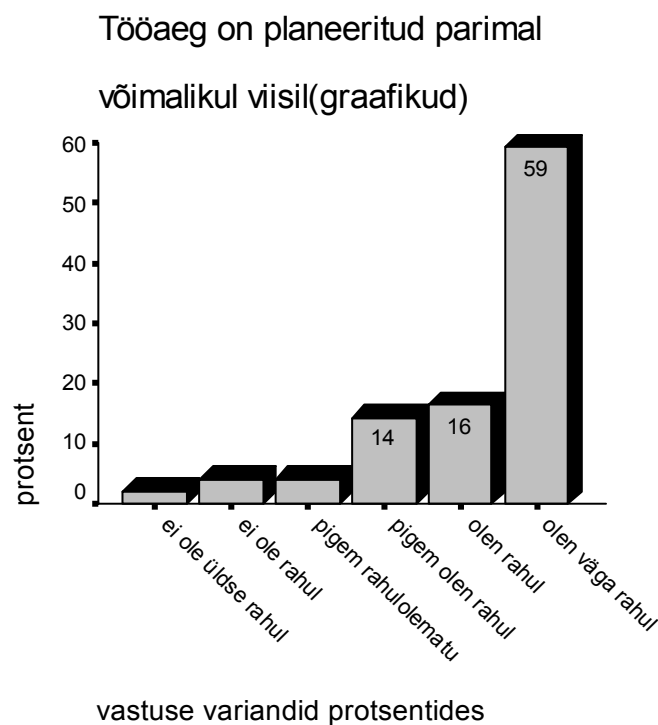
Väitele, eelistan 24 h tööl ja 72 h vaba töögraafikut, vastas enamus olen väga rahul. Positiivseid vastuseid vastati 100% ja negatiivseid vastuseid ei vastatud. 6 palli süsteemis vastati keskmiselt 5,76. Pigem olen rahul vastas 4% operatiivkorrapidajatest, olen rahul vastas 16% ja olen väga rahul vastas 80% operatiivkorrapidajatest. Autori arvates võib siit järeldada, et operatiivkorrapidajatele meeldib töögraafik 1 ööpäev tööl ja 3 ööpäeva vaba.

Küsimusele, kas tööandja poolt on tagatud tööks vajalikud töötingimused, ei vastanud keegi, ei ole üldse rahul. Positiivseid vastuseid vastati 82% ja negatiivseid vastuseid vastati 18%. 6 palli süsteemis vastati keskmiselt 4,49. Kõige rohkem vastati vastuse varianti 5, mis tähendab

antud küsitluses olen rahul. Vastavalt tulemustel on operatiivkorrapidajad rahul tööandja poolt tagatud töötingimustega.

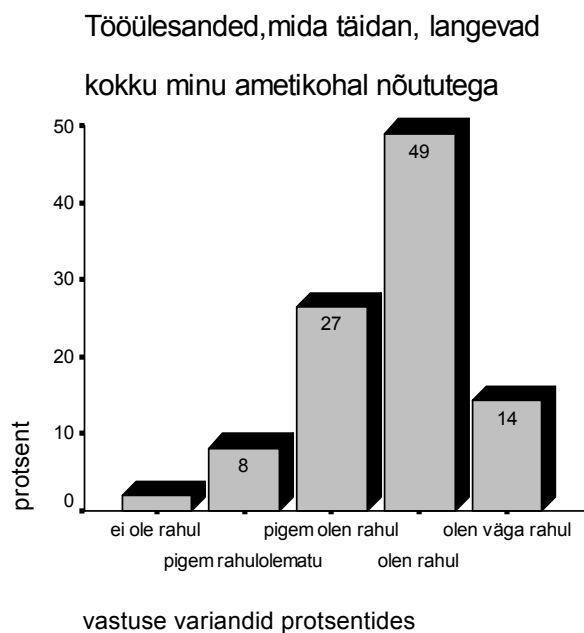
Väitele, tööaeg on planeeritud parimal võimalikul viisil(graafikud), vastas 2% operatiivkorrapidajaid ei ole üldse rahul, 4% operatiivkorrapidajatest vastas ei ole rahul ja pigem rahulolematu, pigem olen rahul vastas 14% vastanutest, 16% operatiivkorrapidajaid vastas olen rahul. Enamus 59% küsitletutest vastas olen väga rahul, seega üle poole on oma tööandaja tegevusega rahul. Positiivseid vastuseid vastati 89% ja negatiivseid vastuseid vastati 11%. Millest võib järeldada, et operatiivkorrapidajad on rahul oma tööaja planeeritusega (vaata joonist nr 4).

Joonis nr 4

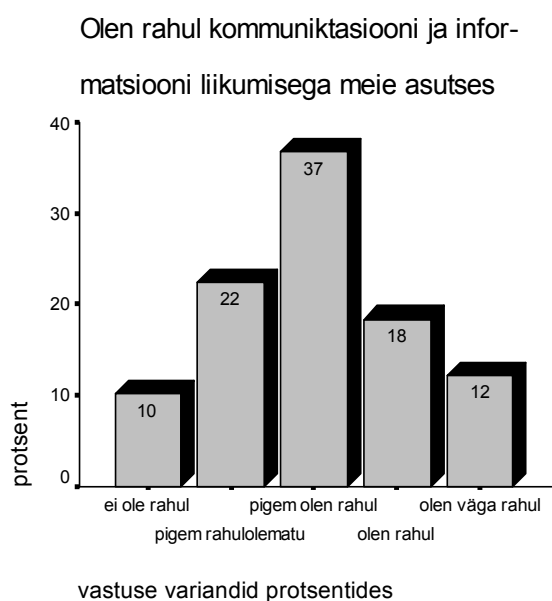
Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Väitele, tööülesanded, mida täidavad on need, mida operatiivkorrapidaja ametikohal töötav inimene peabki täitma, ei vastanud keegi, ei ole üldse rahul. 6 palli süsteemis vastati keskmiselt 4,65 ning enim vastatud vastuse variant oli olen rahul. Positiivseid vastuseid vastati 90% ja negatiivseid vastuseid vastati 10%. Autor järeldab, et operatiivkorrapidajad teevad tööd, mis neile on määratud (vaata joonist nr 5).

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Olen rahul kommunikatsiooni ja infoliikumisega meie asutuses ei vastanud keegi, et ei ole üldse rahul. Positiivseid vastuseid vastati 68% ja negatiivseid vastuseid vastati 32%. Kõige rohkem vastati varianti olen rahul ja ka 6 palli süsteemis vastati keskmiselt 4, mis tähendab antud küsitluses pigem olen rahul. Operatiivkorrapidajad on kommunikatsiooni ja infoliikumisega oma asutuses pigem rahul (vaata joonist nr 6).

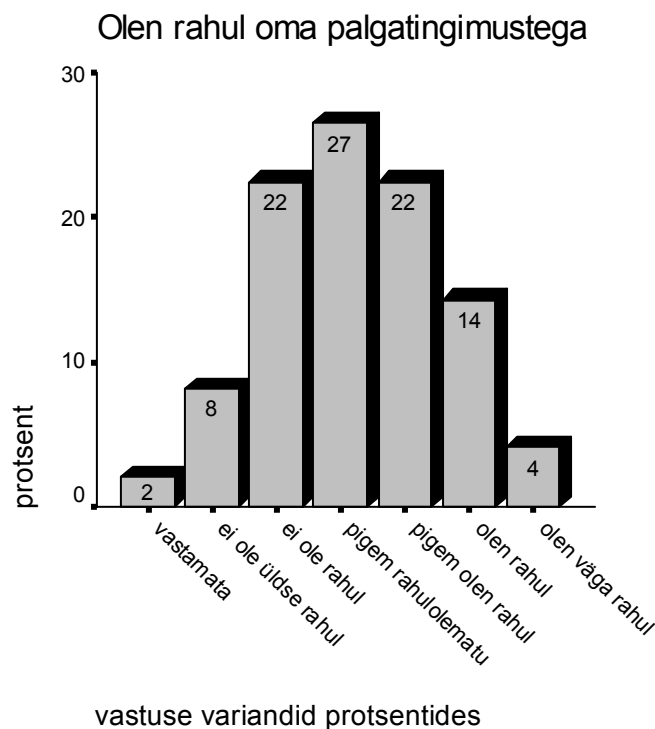

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Olen rahul juhtkonna suhtlemise stiili ja sagedusega vastati positiivseid vastuseid 67% ja negatiivseid vastuseid 33%. 6. palli süsteemis keskmiselt 4,14, mis tähendab antud küsitluse puhul pigem olen rahul. Kõige rohkem vastatud variant oli olen rahul. Juhtkonna suhtlemise stiili ja sagedusega ollakse pigem rahul.

Olen rahul oma palgatingimustega väitele jätis vastamata üks operatiivkorrapidaja. 6. palli süsteemis vastati keskmiselt 3,25 ja enim vastatud variant oli ka 3, mis tähendab antud küsitluses, et olen pigem rahulolematu. Positiivseid vastuseid vastati 40% ja negatiivseid vastuseid vastati 57%. Küsitluse graafik on sarnane üldisele inimeste arvamusele, et keskmisi vastuseid on rohkem ja äärmustesse minevaid vastuseid on vähem vastatud, kuid keskmine inimeste avamus on nihkunud negatiivsemale poolele. Küsitluse vastanud operatiivkorrapidajad pigem ei ole rahul oma palgatingimustega (vaata joonist nr 7).

Joonis nr 7

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Minu tööalased suhted kolleegidega on väga head vastati keskmiselt 5,12 6. palli süsteemis. Positiivseid vastuseid vastati 100% ja negatiivseid variante ei pakututki. Autor järeldada vastavalt küsitluste vastustele, et suhted kolleegidega on head.

Töölased suhted vahetu ülemusega on väga head ei vastatud üldse varianti ei ole üldse rahul ja ei ole rahul ning kõige rohkem vastati vastuse varianti enamasti jah. Positiivseid vastuseid vastati 92% ja negatiivseid vastuseid vastati 8%. Keskmiselt vastati 4,9 kuuepalli süsteemis. Autor järeldab, et tööalased suhted operatiivkorrapidajal vahetu ülemusega on enamasti head.

Väitele meil on ühtne meeskond, ei vastatud üldse varianti ei ole üldse rahul ja ei ole rahul. Positiivseid vastuseid vastati 97% ja negatiivseid vastuseid vastati 3%. 6. palli süsteemis vastati keskmiselt 4,88 ja kõige vastatum variant oli olen rahul. Operatiivkorrapidajatel on küsitluse tulemuse põhjal ühtne meeskond.

Meil toimub toimuvad traditsioonilised töövälised ühisüritused väitele vastati positiivseid vastuseid 51% ja negatiivseid vastuseid 49%. 6. palli süsteemis vastati keskmiselt 3,45 ja kõige rohkem vastati vastuse varianti pigem olen rahul. Autor järeldab, et tööväliseid ühisüritused pigem toimuvad.

Tööandja on teinud omalt poolt kõik, et luua asutuses meeldiv töökeskkond vastati keskmiselt 3,94 6. palli süsteemis. Positiivseid vastuseid vastati 70% ja negatiivseid vastuseid vastati 30%. Enim vastatud variant on 4, mis tähendab pigem olen rahul. Operatiivkorrapidajate vastustest selgub, et tööandja poolt tehtavate töökeskkonna meeldivaks loomisega ollakse pigem rahul.

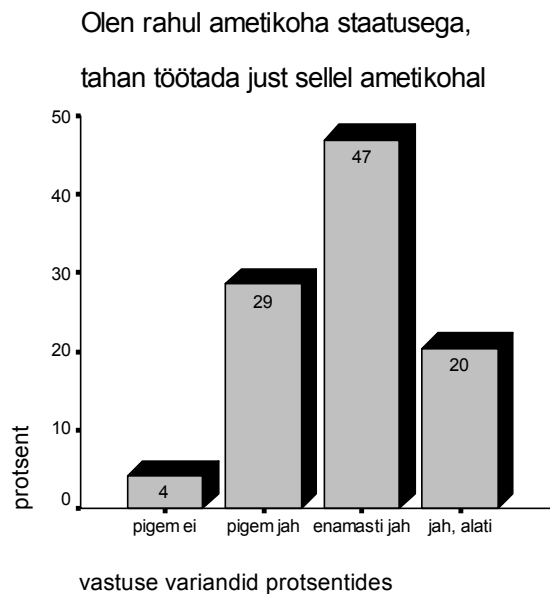
Väitele tööandaja toetab igati võimaluste loomist töötajate stressi maandamiseks vastati 6. palli süsteemis keskmiselt 3,31, mis tähendab antud küsitluses pigem olen rahulolematu. Üks inimene jättis sellele küsimusele vastamata. Positiivseid vastuseid vastati 47% ja negatiivseid vastuseid vastati 41%. Autori poolt läbi viidud küsitlusest selgub, tööandaja pigem ei toeta töötajatele stressi maandamiseks võimaluste loomist.

Saan piisavalt oma tööks vajalikku täiendkoolitust vastati 6. palli süsteemis 3,96. Positiivseid vastuseid vastati 63% ja negatiivseid vastuseid vastati 37%. Enim vastatud variant on 4, mis antud küsitluses tähendab pigem olen rahul. Operatiivkorrapidajate vastusest selgub, et nad pigem saavad täiendkooliust.

Väitele olen rahul oma ametikoha staatusega (tahan töötada just sellel ametikohal) vastati enamasti jah. Positiivseid vastuseid vastati 96% ja negatiivseid vastuseid vastati 4%. 6. palli

süsteemis vastati keskmiselt 4,84. Autor järeldeb, et operatiivkorrupidajad on rahul oma töökohaga (vaata joonist nr 8).

Joonis nr 8

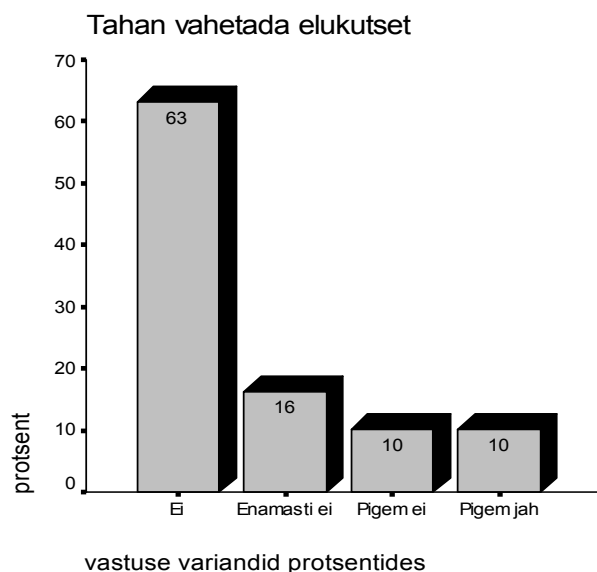

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Olen oma töökoha püsimises kindel vastati keskmiselt 3,8 ja enim pakutud variant oli 4 e pigem jah. Positiivseid vastuseid vastati 65% ja negatiivseid vastuseid vastati 35%. Küsitlusele vastajanud operatiivkorrupidajad on oma töökoha püsimises pigem kindlad.

Tegelen süsteemsel endale uue töökoha otsimisega vastati 6. palli süsteemis keskmiselt 1,92. Positiivseid vastuseid vastati 35% ja negatiivseid vastuseid vastati 65%. Kõige rohkem vastati, et ei tegeleta süsteemsel uue töökoha otsinguga. Autor järeldeb, et operatiivkorrupidajad ei tegele süsteemsel uue töökoha otsinguga.

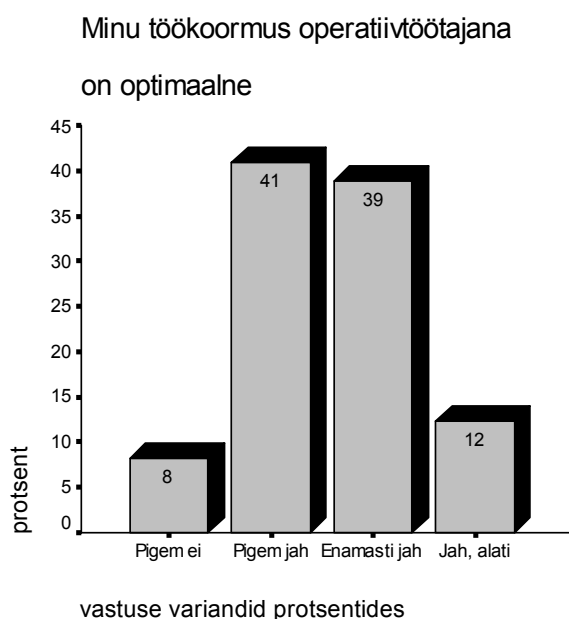
Väitele tahan vahetada elukutset vastati kõige rohkem vastuse varianti ei taha vahetada elukutset. Keskmiselt vastati 1,67 6. palli süsteemis, mis tähendab küsitluse mõistes enamasti ei. Positiivseid vastuseid vastati 10% ja negatiivseid vastuseid vastati 90%. Küsitluse vastusevariandist võib järeldebda, et enamasti ei taha operatiivkorrupidajad vahetada elukutset (vaata joonist nr 9).

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Minu töökoormus operatiivkorrapidajana on optimaalne vastati 6. palli süteemis 4,55. Üldse ei vastatud variante ei ole üldse rahul ja ei ole rahul. Positiivseid vastuseid vastati 92% ja negatiivseid vastuseid vastati 8%. Kõige rohkem vastati vastuse varianti 4. Autor järeldab küsitlusele vastanud operatiivkorrapidajate vastustest, et operatiivkorrapidajad on oma töökoormusega rahul (vaata joonist nr 10).

Joonist nr 10

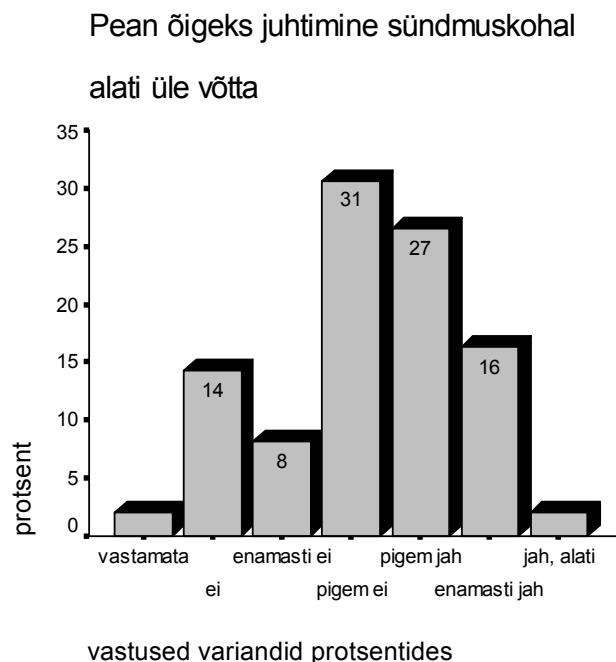
Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Väitele, tahaksin, et minu töökoormus oleks suurem vastati kõige rohkem pigem ei. Ükski operatiivkorrapidaja ei vastanud jah, alati. Positiivseid vastuseid vastati 39% ja negatiivseid vastuseid vastati 61%. Keskmise tulemus 6. palli süsteemis oli 3,1. Autor järeldeb lähtudes küsitlusest, et operatiivkorrapidajad ei taha pigem suuremat töökoormust.

Võtan sündmuskohal alati juhtimise üle vastati kõige rohkem pigem jah. Üks vastaja jättis sellele küsimusele vastamata. Positiivseid vastuseid vastati 57% ja negatiivseid vastuseid vastati 41%. Keskmiselt vastati 6. palli süsteemis 3,65. Operatiivkorrapidajad võtavad pigem sündmuskohal juhtimise üle.

Peaaegu õigeks juhtimise sündmuskohal alati üle võtta väitele vastati keskmiselt 3,29 6. palli süsteemis. Üks operatiivkorrapidaja jättis sellele küsimusele vastamata. Positiivseid vastuseid vastati 35% ja negatiivseid vastuseid vastati 53%. Kõige rohkem vastati pigem ei võta sündmuskohal juhtimist üle. Autor järeldeb lähtudes küsitluse vastustest, et operatiivkorrapidajad pigem ei pea õigeks sündmuskohal juhtimist üle võtta (vaata joonist nr 11).

Joonis nr 11

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Minu kohalolek sündmuskohal on alati vajalik ei vastanud keegi jah, alati. Positiivseid vastuseid vastati 51% ja negatiivseid vastuseid vastati 49%. Kõige rohkem vastasid vastanud

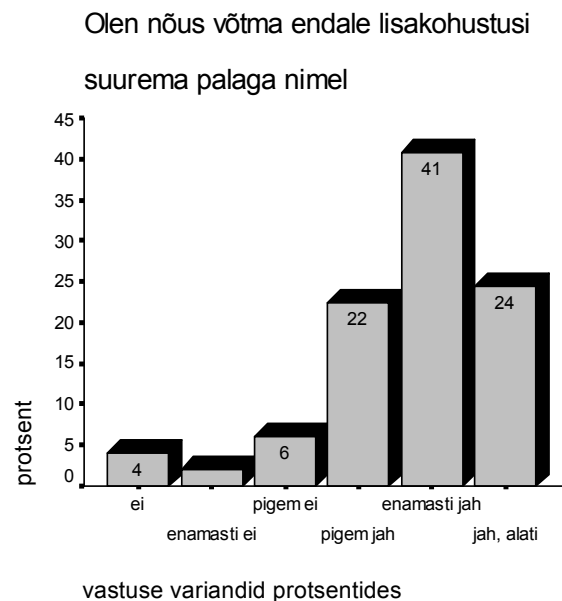
varianti pigem jah. Autor järeldab lähtudes küsitluse vastustest, et operatiivkorrapidajad peavad sündmuskohal olekut pigem vajalikuks.

Tahaksin lisaks põhitööga seotud kohustustele, et minu töökohustuste hulka kuuluks ka tegelemine päästealase ennetustööga vastati positiivseid vastuseid 54% ja negatiivseid vastuseid 46%. Kõige rohkem vastatud variant oli pigem jah. Autor järeldab lähtudes küsitluse vastustest, et operatiivkorrapidajad pigem tahaks, et nende töökohustuste hulka kuuluks ka tegelemine päästealase ennetustööga.

Väitele olen nõus tegelema päästealase ennetustööga ühiskondlikus korras vastati kõige rohkem pigem ei. Positiivseid vastuseid vastati 41% ja negatiivseid vastuseid vastati 59%. 6. palli süsteemis vastati 3,08, mis tähendab antud küsitluses pigem ei. Operatiivkorrapidajad pigem ei tahaks tegeleda päästealase ennetustööga ühiskondlikus korras.

Olen nõus võtma endale lisakohustusi suurema palga nimel vastati 6. palli süsteemis 4,67. Positiivseid vastuseid vastati 87% ja negatiivseid vastuseid vastati 13%. Enim vastatud variant oli enamasti jah. Autor järeldab lähtudes küsitluse vastustest, et operatiivkorrapidajad on enamasti nõus võtma endale lisakohustusi suurema palga nimel (vaata joonist nr 12).

Joonis nr 12

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

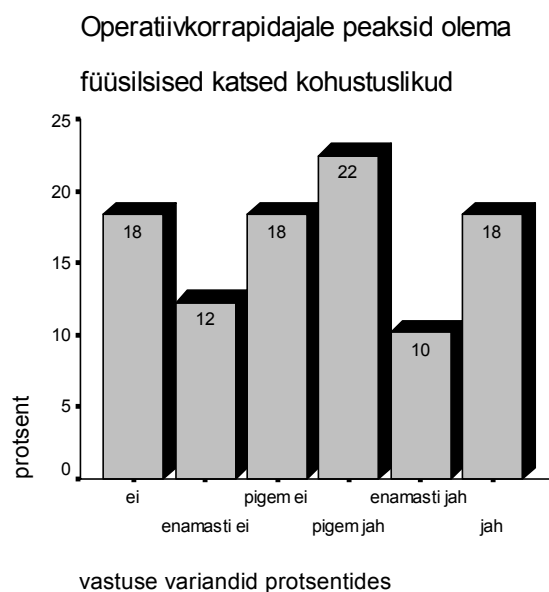
Viin läbi erialast koolitust oma teenistuses vastati kõige rohkem varianti pigem jah. Positiivseid vastuseid vastati 75% ja negatiivseid vastuseid vastati 25%. Keskmiselt vastati 4,27 kuuepalli süsteemis, mis antud küsitluses tähendab pigem jah. Siit võib järeldada, et operatiivkorrapidajad pigem viivad oma teenistuse läbi erialast koolisust.

Väitele osalen teenistuse siseses koolitusalas tegevuses kontrollifaasis jätis vastamata üks operatiivkorrapidaja ning ei vastatud varianti 1, mis tähendab antud küsitluses ei. Positiivseid vastuseid vastati 87% ja negatiivseid vastuseid vastati 11%. Kuuepalli süsteemis vastati keskmiselt 4,71. Kõige vastatum variant oli enamasti jah. Autor järeldab lähtudes küsitluse vastustest, et operatiivkorrapidajad osalevad enamasti koolitusalas tegevuses kontrollifaasis.

Minu tööülesannete hulka kuulub liiga palju paberitööd vastati keskmiselt 3,65 kuue palli süsteemis. Positiivseid vastuseid vastati 51% ja negatiivseid vastuseid vastati 49%. Kõige rohkem vastati varianti pigem ei. Operatiivkorrapidajate tökohustuste hulka kuulub pigem liiga palju paberitööd.

Arvan, et operatiivkorrapidajate jaoks peaksid olema füüsilised katsed kohustuslikud vastati kõige rohkem varianti pigem jah. Positiivseid vastuseid vastati 50% ja negatiivseid vastuseid vastati 50%. Kuuepalli süsteemis vastati keskmiselt 3,49. Läbi viidud küsitlusest selgub, et selle küsimusel ei ole ühest seisukohta ja see ei kaldu ei positiivse ega negatiivsele poolele (vaata joonist nr 13).

Joonis nr 13

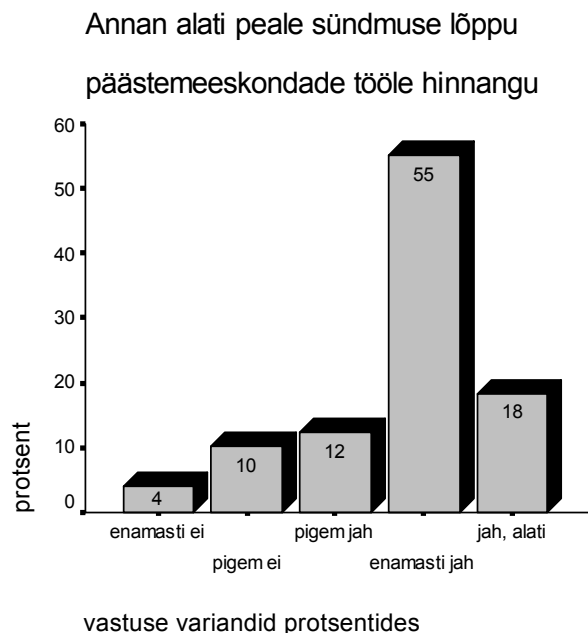
Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a

Väitele operatiivkorrapidajal peaks olema erialane kõrgharidus vastati 3,65 kuue palli süsteemis. Positiivseid vastuseid vastati 57% ja negatiivseid vastuseid vastati 43%. Kõige rohkem vastati varianti pigem jah. Autor järeldeb lähtudes küsitluse vastustest, et operatiivkorrapidajad leiavad, et pigem peaks operatiivkorrapidajal olema erialane kõrgharidus.

Minu tööülesannete hulka kuulub operatiivkaartide koostamine küsimuse vastati kuuepalli süsteemis keskmiselt 4,27. Positiivseid vastuseid vastati 75% ja negatiivseid vastuseid vastati 25%. Operatiivkorrapidajate tööülesannete hulka kuulub enamasti operatiivkaartide koostamine.

Annan alati peale sündmuse lõppu päästemeeskondade tööle hinnangu küsimusele ei vastanud keegi, et ei anna hinnangut. Positiivseid vastuseid vastati 85% ja negatiivseid vastuseid vastati 15%. Kuuepalli süsteemis vastati keskmiselt 4,73 ja enim vastatud variant on enamasti jah. Vastavalt küsitluste tulemustele võib öelda, et operatiivkorrapidajad enamasti annavad peale sündmuse lõppu päästemeeskondade tööle hinnangu (vaata joonist nr 14).

Joonis nr 14

Allikas: Käesoleva töö autori poolt läbi viidud küsitluse analüüs 2004 a.

3.2 Lahtised küsimused

Autori poolt läbi viidud küsitluse lõppu jättis, autor viimasesse ossa kaks lahtist küsimust. 49 tagasi saadud küsitlusest vastas lahtistele küsimustele 41 operatiivkorrapidaja tööd tegevat inimest.

Esmalt palus autor loetleda operatiivkorrapidajatel, millised peaksid olema operatiivkorrapidajate arvates operatiivkorrapidaja tööülesanded.

Kõige rohkem pakkusid operatiivkorrapidajad oma tööülesanneteks:

- teenistuse valmisoleku kontrollimist 78%;
- tulekustutus- ja päästetööde juhtimist 70%;
- õppuste ettevalmistamist ja läbiviimist 53,7%;
- kõrgendatud riskiobjektidega tutvumine ja nende kohta operatiivkaartide koostamine 22%;
- administratiivsed 19,5%;
- operatiivvalmisoleku tagamist 14,6%;
- tuletõrje veevõtukohtade määramine, hindamine, kaardistamine ja märgistamine 9,8%;
- koostöö teiste ametkondadega (järelvalve planeerimise osakond), meeskonna abistamine, ülevaate omamine operatiivolukorrast maakonnas 7,3%;
- operatiivkorrapidaja tööks ressursside ümberjaotamine üheaegselt toimuvate sündmuste korral, tuletõrje-pääste tööks vajaliku info kogumine ja regulaarne uuendamine, atesteerimine ning täitma ja hoidma korras oma tööks vajalikke dokumente 4,9%.

Operatiivkorrapidaja tööks pakuti veel õnnetuste järgset analüüsi, isikkoosseisuga suhtlemist, tavakodanikele ja koolinoortele PT tutvustamist ja juhtnõrde jagamist õigeks käitumiseks tegelikus õnnetuse olukorras, tulekahjude ja õnnetuste analüüsimist ja ettepanekute tegemist töö parandamiseks, riskianalüüside koostamist, riskiobjektide operatiivplaanide koostamist ja uuendamist, ohutuseeskirjade ranget täitmist ning jälgimist praktilisel õppustel ning tulekustutus ja päästetööde teostamisel, varustuse katsetamist ja tähtajalist hooldust, PT kasutatava tehnika tehniliste ja taktikaliste iseärasuste teadmist ja tundmist.

Küsitluse vastusest oli aru saada, et mõned operatiivkorrapidajad ei olnud küsimusest aru saanud ja olid vastanud, et juhinduvad ametijuhendist.

Teises lahtises küsimuse küsis autor operatiivkorrapidajatelt nende asutuses olevaid õigusakte või muid dokumente, mis reguleerivad nende tööd.

Kõige rohkem mainisid operatiivkorrapidajad ära järgmisi õigusakte ja muid nende tööd reguleerivaid dokumente:

- ametijuhendit 63,4%;
- Päästeseadust 48,8%;
- teenistuse siseseid eeskirju 31,7%;
- direktori käskkirju 26,8%;
- Tulekustutus- ja päästetööde üldeeskirja 22%;
- VV määrusi 17%;
- SIM määrusi 14,6%;
- PT põhimäärust ja PT väljasõidukorda 12,2%;
- koostöölepinguid 9,8%;
- Hädaolukorrale valmisoleku seadus, Tulekustutus ja päästemeeskondade sündmuskohale väljasõitude ja sündmuste arvestuse kord, PT operatiivkorrapidaja valveteenistuse kord, PT töösisekorraeeskirja, PT asjaajamise korda 7,3%;
- Suitsusukeldumise eeskirja, Tööohutusjuhendit, PT tulekustutus- ja päästemeeskondade valveteenistuse töökorraldusjuhendit, Operatiivkorrapidamisgrupi töökorraldusjuhendit, PT valveteenistuse töökorraldusjuhendit, Sidepidamise korda ja osakonna põhimäärust 4,9%.

Korra mainiti operatiivkorrapidamise korda, Tulekustutus- ja päästetööde keemiasukeldumise eeskirja, Operatiivkorrapidaja ettekande täitmise juhendit, Väljasõiduplaani, Töö- ja puhkeaja seadust, Riigi päästeasutuse struktuurile, varustusele, dokumentatsioonile ja töökorraldusele esitatavad nõuded, Tuletõrje- ja päästetöötajate atesteerimise põhinõuded, seal hulgas ja füüsilise ettevalmisuse nõuded, Tuletõrje- ja päästetöötajate tervisenõuded ja tervisenõuetele vastavuse kontrollimise korda, PT operatiivteenistuse põhimäärus, PT kesk- ja tugikomandode väljasõidupiirkondade kinnitamist.

3.3 Küsitluse kokkuvõte ja järeldused

Eesti päästeasutuses töötavad operatiivkorrapidaja ülesandeid täitvad tuletõrje- ja päästetöötajad on küsitluse andmetel kõik mehed. Lähtudes Soolise Võrdõiguslikkuse Seadusest võiks operatiivkorrapidaja olla ka naine, kuid ta peab vastama operatiivkorrapidajatele kehtestatud nõuetele. Iga PT on kehtestanud oma teenistuse sisesed operatiivkorrapidaja põhinõuded. Analüüsisid erinevate maakondade PT-te operatiivkorrapidaja ametijuhendeid nõutakse enamasti tuletõrje- või tuletõrje- ja päästeala erialaspetsialisti kutseõpet, olema vähemalt 21 a teovimeline EV kodanik, omama B-kategooria autojuhilube, läbima kaitsejõudude tegevteenistuse (alternatiivteenistuse), olema töötanud tuletõrje- ja päästeteenistuse valdkonnas 2 aastat, eesti keele oskus kõrgtasemel ja ühe võõrkeele oskus kesktasemel ametialase sõnavara valdamisega, ametikohal vajalike arvutiprogrammide ja andmekogude käsitlemise oskus, tundma oma töövaldkonda ning sellega seotud seadusi ning nende alusel antud teisi õigusakte, tundma maakonna tule- ja plahvatusohtlike objektide (kõrgendatud väljasõiduastmega objektide) asukohti ja nende operatiivtaktikalist iseloomustust, linna tuletõrje vesivarustust, sidepidamiskorda, sidesüsteemi ja selle võimalusi ning vastama tuletõrje- ja päästetöötajatele kehtestatud tervises seisundi ning kutsesobivus- ja füüsilise ettevalmistuse nõuetele. Kui naine suudab need enim nõutud ja lisaks nendele ametijuhendis nõutud tingimused täita, siis ma ei näe põhjust, mis operatiivkorrapidaja ei võiks olla naine.

Autori poolt läbi viidud küsitlusest selgus, et operatiivkorrapidajate haridus on enamasti nõutaval tasemel, vaid ühel operatiivkorrapidajal on põhiharidus.

Operatiivkorrapidaja peab olema läbinud tuletõrje- või tuletõrje- ja päästeala erialaspetsialisti kutseõppe (SIM 8. 01. 2002 määrus nr 3). Selle SIM määruse kohaselt ei tohiks operatiivkorrapidaja ametikohal töötada vaid põhiharidust omav töötaja. On aru saada, et operatiivkorrapidaja on staažikas päästetöötaja, sest temal on 22 a tuletõrje-päästeala staaži ja operatiivkorrapidaja staaži 3 a, kuid puuduv haridustase tuleb määruse järgi viia nõutavale tasemele.

Operatiivkorrapidajatena teevad suur osa tööd noored ja vähese operatiivkorrapidaja staažiga PT töötajad. Küsitluses järeldus, et kuni 4 a operatiivkorrapidaja staažiga

operatiivkorrupidajad moodustavad 69% Eesti PT operatiivkorrupidajatest. Sellega seoses tuleks teha PT-s operatiivkorrupidajatele täiendkoolitusi nende professionaalsuse tõstmiseks.

Operatiivkorrupidajatele meeldib töögraafik 1 ööpäev töö ja 3 ööpäeva vaba. Nad on rahul tööandja poolt tagatud töötingimustega ja oma tööaja planeeritusega. Operatiivkorrupidajad teevad tööd, mis neile on määratud. Nad on pigem rahul kommunikatsiooni ja informatsiooni liikumisega oma asutuses ning juhtkonna suhtlemise stiili ja sagedusega. Operatiivkorrupidajate töökohustuste hulka kuulub nende endi arvates pigem liiga palju paberitööd.

Lähtudes küsitluste tulemustest teen ettepaneku PT-tes parandada ja tõhustada asutuse sisest kommunikatsiooni ja informatsiooni liikumist erinevate allüksuste vahel. Operatiivkorrupidajal ja juhtkonnal tõhustada koostöö tegemist. Operatiivkorrupidajal teha ettepanekuid asutuse töökorraldamise parandamise eesmärgil. Tuleb üle vaadata operatiivkorrupidajal nõutavate dokumentide täitmine ja vajadus.

Operatiivkorrupidajatel on suhted kolleegidega head ja tööalased suhted vahetu ülemusega enamasti head. Neil on ühtne meeskond ja tööväliseid ühisüritused pigem toimuvad. Tööandja poolt töökeskkonna meeldivaks loomisega ollakse pigem rahul, kuid samas tööandaja pigem ei toeta töötajatele stressi maandamiseks võimaluste loomist. Operatiivkorrupidajad pigem saavad täiendkoolitust ja on rahul oma töökohaga, kuid kahjuks peab jätkuvalt tõdema, et ei olda pigem rahul oma palgatingimustega.

PT-l tuleks organiseerida tööväliseid üritusi organisatsiooni tugevdamise ja ühtsustunde loomise eesmärgil. PT-l tuleks tagada operatiivkorrupidajatele meeldiv töökeskkond ja tagada stressi maandavate võimaluste loomist. PT-l tagada operatiivkorrupidajale vajaminevate täiendkoolituste organiseerimist ning väärtustada operatiivkorrupidajaid tööülesannete täitmisel.

Operatiivkorrupidajad on oma töökoha püsimises pigem kindlad ja nad ei tegele süsteemselt uue töökoha otsinguga ning enamasti ei taha nad vahetada elukutset.

Operatiivkorrapidajad pigem võtavad sündmuskohal juhtimise üle, kuid nad pigem ei pea õigeaks sündmuskohal alati juhtimine üle võtta, aga nad peavad sündmuskohal olekut pigem vajalikuks.

Operatiivkorrapidajad on oma töökoormusega rahul ja pigem ei taha suuremat töökoormust, kuid nad on enamasti nõus võtma endale lisakohustusi suurema palga nimel.

PT rahaliste lisakohustuste tekkimisel küsida operatiivkorrapidajatelt nende täitmise huvitatust.

Operatiivkorrapidajad pigem tahaks, et nende töökohustuste hulka kuuluks ka tegelemine päästealase ennetustööga, kui nad pigem ei tahaks tegeleda päästealase ennetustööga ühiskondlikkus korras.

Seega võiks kodanikele päästealase ennetustöö tegemisel vajadusel rakendada operatiivkorrapidajaid.

Operatiivkorrapidajad pigem viivad oma teenistuses läbi erialast koolitust ja nad osalevad enamasti koolitusosalases tegevuses kontrollifaasis.

Operatiivkorrapidajad peaks oma teenistuses läbi viima tihedamini erialast koolitust.

Operatiivkorrapidajal pigem peaks olema erialane kõrgharidus.

Operatiivkorrapidajate tööülesannete hulka kuulub enamasti operatiivkaartide koostamine ja nad enamasti annavad peale sündmuse lõppu päästemeeskondade tööle hinnangu.

Autori poolt esitatud lahtistes küsimustes pakkusid operatiivkorrapidajad oma tööks teenistuse valmisoleku kontrollimist, tulekustutus- ja päästetööde juhtimist, õppuste ettevalmistamist ja läbiviimist, kõrgendatud riskiojektidega tutvumist ja nende kohta operatiivkaartide koostamist, administratiivseid ülesandeid ja operatiivvalmisoleku tagamist.

Operatiivkorrapidaja tööks pakuti korra riskianalüüside koostamist, varustuse katsetamist. Autor leiab, et riskianalüüside koostamine võib olla operatiivkorrapidajal lisakohustus, kuid

mitte põhikohustus. Riskianalüüsidega peaks põhiliselt tegelema kriisireguleerimise struktuuriüksus teenistuses. Varustuse katsetamisega peaks autori arvates tegelema selleks vastavat sertifikaati omavad firmad.

IV. ETTEPANEKUD

Autori poolt läbi viidud küsitluse lahtises küsimuses, kus küsiti operatiivkorrapidaja tööülesandeid operatiivkorrapidaja seisukohalt, mainiti korra operatiivkorrapidaja tööks:

- õnnetuste järgset analüüsi;
- isikkoosseisuga suhtlemist;
- tavakodanike ja koolinoorte PT tutvustamist ja juhtnööride jagamist õigeks käitumiseks tegelikus õnnetuse olukorras;
- tulekahjude ja õnnetuste analüüsimist ja ettepanekute tegemist töö parandamiseks, riskiobjektide operatiivplaanide koostamist ja uuendamist;
- ohutuseeskirjade ranget täitmist ning jälgimist praktilisel õppustel ning tulekustutus ja päästetööde teostamisel;
- PT kasutatava tehnika tehniliste ja taktikaliste iseärasuste teadmist ja tundmist.

Autori arvates on ülal mainitud tööülesanded vajalikud kvaliteetseks operatiivkorrapidaja tööks. Autor teeb ettepaneku tõhustada operatiivkorrapidajate täiendkoolitust.

Küsitlusest selgus, et operatiivkorrapidajad pigem viivad oma teenistuses läbi erialast koolitust. Operatiivkorrapidajatele tuleks läbi viia koolitaja koolitust ja tähtsustada operatiivkorrapidaja rolli kui koolitaja.

Operatiivkorrapidaja tööülesanne ei peaks olema valvemeeskondade isikkooseisu ja tehnika kontrollimine. Isikkooseisu ja tehnika valmisoleku peaks tagama meeskonnavanem, rühmapealik ja komando pealik.

Autori arvates peaks operatiivkorrapidaja põhiülesanded olema:

- tulekustutus- ja päästetööde juhtimine;
- õppuste ettevalmistamine ja läbiviimine;
- kõrgendatud riskiobjektidega tutvumine ja nende kohta operatiivkaartide koostamine ja uuendamine;
- maakonna päästealaste ressursside jaotamist üheaegselt toimuvate sündmuste korral;

- operatiivselt kasutada maakonna vesivarustuse võimalusi, sidevahendeid ning arves ja reservis olevat tulekustutus- ja päästetehnikat;
- tundma maakonna tuletõrje- ja päästetöötajate ettevalmistust tulekustutus- ja päästetööde tegemiseks;
- andma ajakirjandusele infot tulekustutus- ja päästetööde kohta;
- operatiivkorrapidaja on kohustatud teostama operatiivtöö analüüsi ja läbi viima tulekustutus- ja päästetööde teostamise arutelu.

Võttes aluseks tavaolukorra ja küsitluste ning vestluste käigus erinevate PT puhul välja toodud erisusi teeb autor ettepaneku korraldada päästeteenistuse operatiivkorrapidaja töö lähtudes alljärgnevatest teesidest:

- ühtlustada dokumentatsioon;
- tõhustada operatiivkorrapidajate täiendõpet;
- reguleerida operatiivkorrapidaja reageerimine sündmusele;
- nõuda operatiivkorrapidajatelt erialase kõrghariduse omamist;
- tõhustada austuse sisest kommunikatsiooni ja informatsiooni liikumist
- üle vaadata operatiivkorrapidajal nõutavate dokumentide täitmine ja vajadus;
- väärtustada operatiivkorrapidaja tööd;
- kaotada operatiivkorrapidaja tööülesannetest valvemeeskondade isikkoosseisu ja tehnika kontrollimine;
- tõhustada operatiivkorrapidajatel erialase koolituse läbiviimist valvemeeskondadele;
- tagada operatiivkorrapidajale koolitaja koolituse läbimine;
- tõhustada operatiivkorrapidajatel valvemeeskondade koolituse kontrollimist.

KOKKUVÕTE

Operatiivkorrapidajatel on suhted kolleegidega head ja tööalased suhted vahetu ülemusega enamasti head. Neil on ühtne meeskond ja tööväliseid ühisüritused pigem toimuvad. Tööandja poolt töökeskkonna meeldivaks loomisega ollakse pigem rahul ja tööandaja pigem ei toeta töötajatele stressi maandamiseks võimaluste loomist. Operatiivkorrapidajate töökohustuste hulka kuulub pigem nende endi arvates liiga palju paberitööd.

Operatiivkorrapidajad on oma töökoha püsimises pigem kindlad ja nad ei tegele süsteemselt uue töökoha otsinguga ning enamasti ei taha nad vahetada elukutset. Operatiivkorrapidajad pigem saavad täiendkoolitust ja on rahul oma töökohaga, kuid kahjuks peab jätkuvalt tõdema, et ei olda pigem rahul oma palgatingimustega.

Operatiivkorrapidajad pigem võtavad sündmuskohal juhtimise üle, kuid nad pigem ei pea õigeks sündmuskohal alati juhtimine üle võtta, aga nad peavad sündmuskohal olekut pigem vajalikuks.

Operatiivkorrapidajad on oma töökoormusega rahul ja pigem ei taha suuremat töökoormust, kuid nad on enamasti nõus võtma endale lisakohustusi suurema palga nimel. Operatiivkorrapidajad pigem tahaks, et nende töökohustuste hulka kuuluks ka tegelemine päästealase ennetustööga, kui nad pigem ei tahaks tegeleda päästealase ennetustööga ühiskondlikkus korras. Operatiivkorrapidajad pigem viivad oma teenistuses läbi erialast koolisust ja nad osalevad enamasti koolitusalasest tegevuses kontrollifaasis.

Ettepanekutena teeb autor ettepaneku korraldada päästeteenistuse operatiivkorrapidaja töö lähtudes alljärgnevatest teesidest: ühtlustada dokumentatsioon, tõhustada operatiivkorrapidajate täiendõpet, reguleerida operatiivkorrapidaja reageerimine sündmusel, nõuda operatiivkorrapidajatelt kõrgharidus, tõhustada austuse sisest kommunikatsiooni ja informatsiooni liikumist, üle vaadata operatiivkorrapidajal nõutavate dokumentide täitmine ja vajadus, väärtustada operatiivkorrapidajate tööd, kaotada operatiivkorrapidajate tööülesannetest valvemeeskondade kontrollimine, tõhustada operatiivkorrapidajatel erialase koolituse läbiviimist, tõhustada operatiivkorrapidajatel valvemeeskondade koolituse kontrollimist.

РЕЗЮМЕ

Тема работы - «Рабочие обязанности оперативного дежурного: описание и функциональный анализ»

Цель работы –установить рабочие обязанности оперативного дежурного и определить его роль в различных подразделениях спасательной службы, а также сделать предложения для выработки единых требований к работе оперативного дежурного, которые необходимы для улучшения качества обслуживания.

Тема работы актуальна, потому что работа оперативного дежурного в различных структурах спасательной службы нуждается в планировании и централизации. В совместных действиях при пожарно-спасательных работах и в других рабочих ситуациях со стороны оперативного дежурного возможно улучшение качества оказания профессиональной помощи.

Автор общался с разными работниками спасательной службы, которые выполняют работу оперативного дежурного, чтобы узнать, какие служебные обязанности они выполняют. Он провёл опрос среди оперативных дежурных для получения информации о ситуации в этой области.

Данные обработаны автором по программе SPSS и по результатам опроса сделаны выводы.

Исходя из современной ситуации, данных опроса и бесед в разных подразделениях спасательной службы автор делает предложение определять работу оперативного дежурного спасательной службы, опираясь на следующие положения:

- ведение единой документации;
- обучение оперативного дежурного;
- установление порядка действий оперативного дежурного по поступившим происшествиям;

- требование для оперативного дежурного профессионального высшего образования по специальности;
- улучшение внутрислужебного продвижения информации;
- пересмотра перечня необходимой документации, которую должен заполнять оперативный дежурный;
- оценка работы оперативного дежурного как чрезвычайно важной;
- исключение из списка рабочих обязанностей оперативного дежурного проверку дежурных команд;
- улучшение обучения по специальности оперативного дежурного;
- улучшение проверки обучения дежурных команд.

VIIDATUD KIRJANDUS

- Karolin, R., Operatiivkorrapidaja töö ENSV. Autori üleskirjutis. Tallinn, 20.05.2004
- Lindmäe, M., Saaremaa operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutis. Kuresaare, 6.05.2004
- NSVL Siseministeeriumi sõjaväestatud tuletõrje teenistumäärustik; NSV Liidu Siseministeerium; Tallinn1958; 87 lk
- Ojassoo, V., Operatiivkorrapidaja tööülesanded Soomes. Autori üleskirjutis. Tallinn, 05.05.2004
- Osa, T., Läänemaa PT operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutis. Haapsalu, 21.02.2004
- Otsla, J., Pärnumaa PT operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutis. Pärnu, 6.05.2004
- Pruul, M., Hiiumaa PT operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutis. Kärdla, 4.03.2004
- Päästeala prioriteetsed arengusuunad aastani 2007; Siseministeerium; Tallinn 2002
- Päästeseadus. – (RT I 1994, 28, 424; 1996, 49, 953; 1998, 28, 355; 2000, 50, 316; 2001, 50, 283; 2002, 42, 267; 2002, 61, 375; 2002, 63, 387; 2003, 20, 116; 2003, 20, 118; 2003, 23, 143)
- Riigi päästeasutuste struktuurile, varustatusele, dokumentatsioonile ja töökorraldusele esitatavad nõuded – (VV 22. 12. 2000 määrus nr 456; RTI 2000, 104, 686
- Saupõld, U., Raplamaa PT operatiivkorrapidaja töö. Autori üleskirjutus. Rapla, 14.05.2004
- Tulekustutus-ja päästetööde üldeeskiri. – (SIM 23.02.2000 määrus nr 4; RTL 2000, 32, 433; 2001, 119, 1711; 2003, 26, 390)
- Tuletõrje-ja päästetöötajate atesteerimise põhinõuded, sealhulgas hariduse ja füüsilise ettevalmistuse nõuded. – (SIM 8. 01. 2002 määrus nr 3; RTL 2002, 11, 122)

LISAD

Lisa 1. Küsitlus- operatiivkorrapidajad, operatiivosakonna juhatajad

Tõmmake palun õigele joon alla, vastake küsimustele ja variantidele 1-6 ring ümber

Kas te olete: mees
naine

Teie vanus on: 18-25
26-39
40-59
60-...

Teie haridus on: kõrgem
erialane kõrgem
kesk-eri
erialane kesk-eri
keskharidus
muu.....

Mitu aastat olete töötanud tuletõrje-ja päästealal?.....

Mitu aastat olete töötanud praegusel ametikohal?.....

Palun hinnake järgnevaid väiteid vastavalt alljärgnevale skaalale:

- 1- Ei- ei ole üldse rahul
- 2- Enamasti ei- ei ole rahul
- 3- Pigem ei- olen pigem rahulolematu
- 4- Pigem jah- pigem olen rahul
- 5- Enamasti jah- olen rahul
- 6- Jah, alati- olen väga rahul

I Rahulolu töökeskkonna ja töötingimustega

1. Eelistan 24 h tööl / 72 h vaba töögraafikut	1	2	3	4	5	6
2. Tööandja poolt on tagatud tööks vajalikud töötingimused	1	2	3	4	5	6
3. Tööaeg on planeeritud parimal võimalikul viisil(graafikud)	1	2	3	4	5	6
4. Tööülesanded, mida täidan on need, mida minu ametikohal töötav inimene peabki täitma	1	2	3	4	5	6
5. Minu ettekujutus ametikohaga kaasnevatest tööülesannetest ja tegelikud tööülesanded on kokkulangevad	1	2	3	4	5	6
6. Olen rahul kommunikatsiooni ja infoliikumisega meie asutuses	1	2	3	4	5	6
7. Erinevate allüksuste vahel liigub info tõrgeteta	1	2	3	4	5	6
8. Olen rahul juhtkonna suhtlemise stiili ja sagedusega	1	2	3	4	5	6

II Suhted kolleegidega, hinnang töötajate omavahelised suhted

9. Minu tööalased suhted kolleegidega on väga head	1	2	3	4	5	6
10. Minu tööalased suhted vahetu ülemusega on väga head	1	2	3	4	5	6
11. Olen valmis oma töökaaslastega lävima ka väljaspool tööaega ja tööülesannetega mitteseonduvalt	1	2	3	4	5	6
12. Meil on kombeks teha meeskonna tööd	1	2	3	4	5	6
13. Meil on ühtne meeskond	1	2	3	4	5	6
14. Meil peetakse töötajaid nende isiklikel tähtpäevadel meeles	1	2	3	4	5	6
15. Mulle meeldib viis, kuidas meil töötajaid tähtpäevade puhul meeles peetakse	1	2	3	4	5	6
16. Meil on väljakujunenud traditsioonid päästeala ja riigi mõistes oluliste tähtpäevade tähistamiseks	1	2	3	4	5	6
17. Mulle meeldib, kuidas meil tähistatakse päästeala ja riigi mõistes olulisi tähtpäevi	1	2	3	4	5	6

Palun hinnake järgnevaid väiteid vastavalt alljärgnevale skaalale:

- 1- Ei- ei ole üldse rahul
- 2- Enamasti ei- ei ole rahul
- 3- Pigem ei- olen pigem rahulolematu
- 4- Pigem jah- pigem olen rahul
- 5- Enamasti jah- olen rahul
- 6- Jah, alati- olen väga rahul

III Organisatsioonikultuur ja personalipoliitika

18. Tööandja on teinud omalt poolt kõik, et luua asutuses meeldiv töökeskkond	1	2	3	4	5	6
19. Meil toimuvad traditsioonilised töövälised ühisüritused	1	2	3	4	5	6
20. Meil on piisavalt tööväliseid ühisüritusi, milles meelsasti osalen	1	2	3	4	5	6
21. Tööandja toetab igati võimaluste loomist töötajate stressi maandamiseks	1	2	3	4	5	6
22. Teen omalt poolt kõik, et töötajatel oleks võimalik stressi maandada	1	2	3	4	5	6
23. Olen rahul oma palgatingimustega	1	2	3	4	5	6
24. Meil toimib kõigile arusaadav töötajate motiveerimissüsteem (mis ei hõlma töötasu)	1	2	3	4	5	6
25. Olen rahul selle motiveerimissüsteemiga	1	2	3	4	5	6
26. Ergutusi ja karistusi määratakse kõigile arusaadavatel alustel	1	2	3	4	5	6
27. Olen rahul oma ametinimetusega	1	2	3	4	5	6
28. Mul on olemas ülevaade, millised on minu karjäärivõimalused päästealal	1	2	3	4	5	6
29. Koolituspoliitika ja koolituste rahastamine on meie asutuses läbipaistev ja kõigile mõistetavalt lahtiräägitud	1	2	3	4	5	6
30. Saan piisavalt oma tööks vajalikku täiendkoolitust	1	2	3	4	5	6
31. Olen rahul oma ametikoha staatusega (tahan töötada just sellel ametikohal)	1	2	3	4	5	6
32. Olen oma töökoha püsimises kindel	1	2	3	4	5	6
33. Tegelen endale uue töökoha otsimisega süsteemiselt	1	2	3	4	5	6
34. Tahan vahetada elukutset	1	2	3	4	5	6

Palun hinnake järgnevaid väiteid vastavalt alljärgnevale skaalale:

- 1- Ei- ei ole üldse rahul
- 2- Enamasti ei- ei ole rahul
- 3- Pigem ei- olen pigem rahulolematu
- 4- Pigem jah- pigem olen rahul
- 5- Enamasti jah- olen rahul
- 6- Jah, alati- olen väga rahul

IV Operatiivkorrapidaja töö

35. Minu töökoormus operatiivtöötajana on optimaalne	1	2	3	4	5	6
36. Tahaksin töökoormust suurendada	1	2	3	4	5	6
37. Võtan sündmuskohal alati juhtimise üle	1	2	3	4	5	6
38. Pean õigeaks alati juhtimine sündmuskohal üle võtta	1	2	3	4	5	6
39. Minu kohalolek sündmuskohal on alati vajalik	1	2	3	4	5	6
40. Tahaksin lisaks põhitöö kohustustele tegeleda ka päästealase ennetustööga	1	2	3	4	5	6
41. Olen nõus tegelema päästealase ennetustööga ühiskondlikkus korras	1	2	3	4	5	6
42. Olen nõus võtma endale lisakohustusi, suurema palga nimel	1	2	3	4	5	6
43. Viin läbi erialast koolitust oma teenistuses	1	2	3	4	5	6
44. Osalen teenistuse siseses koolitusosalases tegevuses kontrollifaasis	1	2	3	4	5	6
45. Minu töökohustuste hulka kuulub liiga palju paberitööd	1	2	3	4	5	6
46. Arvan, et ka operatiivkorrapidajate jaoks on füüsilised katsed kohustuslikud	1	2	3	4	5	6
47. Arvan, et operatiivkorrapidajal peaks olema erialane kõrgharidus	1	2	3	4	5	6
48. Minu tööülesannete hulka kuulub operatiivkaartide koostamine	1	2	3	4	5	6
49. Annan alati peale sündmuse lõppu päästemeeskondade tööle hinnangu	1	2	3	4	5	6

Loetlege, millised peaksid olema teie arvates operatiivkorrapidaja tööülesanded

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Milliste õigusaktide või muude dokumentidega on reguleeritud teie asutuses operatiivkorrapidaja töövaldkond

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TÄNAN TEHTUD TÖÖ EEST!